

SEPTUAGINTA Rahlfs 1935

1:1 παροιμίαι Σολομώντος υίου Δαυίδ ος εβασίλευσεν εν Ισραήλ 2
γνῶναι σοφίαν και παιδείαν νοήσαί τε λόγους φρονήσεως 3 δέξασθαι
τε στροφάς λόγων και λύσεις αινιγμάτων νοήσαί τε δικαιοσύνην αλη-
θή και κρίμα κατευθύνειν 4 ίνα δω ακάχοις πανουργίαν παιδί δε νέω
αίσθησίν τε και έννοιαν 5 των δε γαρ ακούσας σοφός σοφώτερος έσται
ο δε νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται 6 νοήσει τε παραβολήν και σκοτει-
νόν λόγον ρήσεις τε σοφών και αινίγματα 7 αρχή σοφίας φόβος κυρίου
σύνεσις δε αγαθή πάσι τοις ποιούσιν αυτήν ευσέβεια δε εις θεόν αρχή
αισθήσεως σοφίαν δε και παιδείαν ασεβείς εξουθενήσουσιν 8 άκουε υιέ
νόμους πατρός σου και μη απώση θεσμούς μητρός σου 9 στέφανον γαρ
χαρίτων δέξη ση κορυφή και κλοιόν χρύσειον περί σω τραχήλω 10 υιέ
μη σε πλανήσωσιν άνδρες ασεβείς μηδέ βουληθής 11 εάν παρακαλέσωσί

σε λέγοντες ελθέ μεθ' ημών κοινώνησον αίματος κρύψωμεν δε εις γην
άνδρα δίκαιον αδίκως 12 καταπίωμεν δε αυτόν ώσπερ άδης ζώντα και
άρωμεν αυτού την μνήμην εκ γης 13 την κτήσιν αυτού την πολυτελή
καταλαβώμεθα πλήσωμεν δε οίκους ημετέρους σχύλων 14 τον δε σον
κλήρον βάλε εν ημίν και μαρσίπιον εν γεννηθήτω ημίν 15 μη πορευθής
οδούς μετ' αυτών έκκλινον τον πόδα σου εκ των τρίβων αυτών 16 οι
γαρ πόδες αυτών εις κακίαν τρέχουσι και ταχινοί εισι του εκχέαι αίμα
17 ου γαρ αδίκως εκτείνονται δίχτυα περωτοίς 18 αυτοί γαρ οι φόνου
μετέχοντες θησαυρίζουσιν εαυτοίς κακά 19 αύται αι οδοί εισι πάντων
των συντελούντων τα άνομα τη γαρ ασεβεία την εαυτών ψυχήν αφαιρο-
ύνται 20 σοφία εν εξόδοις υμνείται εν δε πλατείαις παρρησίαν άγει 21 επ'
άκρων δε τειχέων κηρύσσεται επί δε πύλαις πόλεως θαρρούσα λέγει 22
όσον αν χρόνον άκακοι έχωνται της δικαιοσύνης ουκ αισχυνθήσονται

οι δε άφρονες της ύβρεως όντες επιθυμηταί ασεβείς γενόμενοι εμίσησαν
αίσθησιν 23 και υπεύθυνοι εγένοντο ελέγχους ιδού προήσομαι υμίν εμής
πνοής ρήσιν διδάξω δε υμάς τον εμόν λόγον 24 επειδή εκάλουν και ουχ
υπηκούσατε και εξέτεινον λόγους και ου προσείχετε 25 αλλά ακύρους
εποιείτε εμάς βουλάς τοις δε εμοίς ελέγχους ου προσείχετε 26 τοιγαρο-
ύν καγώ τη υμετέρα απωλεία επιγελάσομαι καταχαρούμαι δε ηνίκα αν
έρχεται υμίν όλειθρος 27 και ως αν αφίκηται υμίν άφνω θόρυβος η δε
καταστροφή ομοίως καταιγίδι παρή η όταν έρχεται υμίν θλίψις και πο-
λιορκία 28 έσται γαρ όταν επικαλέσησθέ με εγώ δε ουκ εισακούσομαι
υμών ζητήσουσί με κακοί και ουχ ευρήσουσιν 29 εμίσησαν γαρ σοφίαν
τον δε φόβον κυρίου ου προείλαντο 30 ουδέ ήθελον εμαίς προσέχειν
βουλαίς εμυκτήριζον δε εμούς ελέγχους 31 τοιγαρούν έδονται της ε-
αυτών οδού τους καρπούς και της εαυτών ασεβείας πλησθήσονται 32

ανθ' ων γαρ ηδίκουν νηπίους φονευθήσονται και εξετασμός ασεβείς ολεί

33 ο δε εμού ακούων κατασκηνώσει επ' ελπίδι και ησυχάσει αφόβως από παντός κακού

2:1 υιέ εάν δεξάμενος ρήσιν εμής εντολής κρύψης παρά σεαυτώ 2 υπακούσεται σοφίας το ους σου και παραβαλείς καρδίαν σου εις σύνεσιν παραβαλείς δε αυτήν επί νουθέτησιν τω υιώ σου 3 εάν γαρ την σοφίαν επικαλέση και τη συνέσει δως φωνήν σου 4 την δε αίσθησιν ζητήσης μεγάλη τη φωνή και εάν ζητήσης αυτήν ως αργύριον και ως θησαυρούς εξερευνήσης αυτήν 5 τότε συνήσεις φόβον κυρίου και επίγνωσιν θεού ευρήσεις 6 ότι κύριος δίδωσι σοφίαν και από προσώπου αυτού γνώσις και σύνεσις 7 και θησαυρίζει τοις κατορθούσι σωτηρίαν υπερασπιεί δε την πορείαν αυτών 8 του φυλάξαι οδόν δικαιωμάτων και οδόν ευλαβουμένων αυτόν διαφυλάξει 9 τότε συνήσεις δικαιοσύνην και κρίμα και

κατορθώσεις πάντας άξονας αγαθούς 10 εάν γαρ έλθη η σοφία εις την
διάνοιαν η δε αίσθησις της ψυχής καλή είναι δόξη 11 βουλή καλή φυ-
λάξει σε έννοια δε οσία τηρήσει σε 12 ίνα ρύσηταί σε από οδού κακής
και από ανδρός λαλούντος μηδέν πιστόν 13 ω οι εγκαταλείποντες οδο-
ύς ευθείας του πορεύεσθαι εν οδοίς σκότους 14 ω οι ευφραινόμενοι επί
καχοίς και χαίροντες επί διαστροφή κακή 15 ων αι τρίβοι σκολιαί και
καμπύλαι αι τροχιαί αυτών 16 του μακράν σε ποιήσαι από οδού ευθείας
και αλλότριον της δικαίας γνώμης υιέ μη σε καταλάβη κακή βουλή 17
η απολιπούσα διδασκαλίαν νεότητος και διαθήκην θείαν επιλελησμένη
18 έθετο γαρ παρά τω θανάτω τον οίκον αυτής και παρά τω άδη μετά
των γηγενών τους άξονας αυτής 19 πάντες οι παραπορευόμενοι εν αυτή
ουκ αναστρέψουσιν ουδέ μη καταλάβωσι τρίβους ευθείας ου γαρ κατα-
λαμβάνονται υπό ενιαυτών ζωής 20 ει γαρ επορεύοντο τρίβους αγαθάς

εύροσαν αν τρίβους δικαιοσύνης λείας χρηστοί έσονται οικήτορες γης
άκακοι δε υπολειφθήσονται εν αυτή 21 ότι ευθείς κατασκηνώσουσι γην
και όσιοι υπολειφθήσονται εν αυτή 22 οδοί δε ασεβών εκ γης ολούνται
οι δε παράνομοι εξωσθήσονται απ' αυτής

3:1 υιέ εμών νομίμων μη επιλανθάνου τα δε ρήματά μου τηρείτω ση
καρδιά 2 μήκος γαρ βίου και έτη ζωής και ειρήνην προσθήσουσί σοι 3
ελεημοσύνη και πίστις μη εκλειπέτωσαν σοι άφαισαι δε αυτάς επί σω
τραχήλω γράψον αυτάς επί πλαγίος καρδιάς σου 4 και ευρήσεις χάριν
και προνού καλά ενώπιον κυρίου και ανθρώπων 5 ίσθι πεποιθώς εν όλη
καρδιά επί θεώ επί δε ση σοφία μη επαίρου 6 εν πάσαις οδοίς σου γνώρι-
ζε αυτήν ίνα ορθοτομή τας οδούς σου 7 μη ίσθι φρόνιμος παρά σεαυτώ
φοβού δε τον θεόν και έγκλινε από παντός κακού 8 τότε ίασις έσται
τω σώματί σου και επιμέλεια τοις οστέοις σου 9 τίμα τον κύριον από

των δικαίων πόνων και απάρχου αυτώ από των καρπών δικαιοσύνης 10
ίνα πληθύνονται τα ταμεία σου πλησμονή σίτου οίνω δε αι ληνοί σου
εχθλύζωσιν 11 υιέ μη ολιγώρει παιδείας κυρίου μηδέ εκλύου υπ' αυτού
ελεγχόμενος 12 ον γαρ αγαπά κύριος παιδεύει μαστιγοί δε πάντα υιόν
ον παραδέχεται 13 μακάριος άνθρωπος ος εύρε σοφίαν και θνητός ος
είδε φρόνησιν 14 κρείσσον γαρ αυτήν εμπορεύεσθαι η χρυσίου και αργυ-
ρίου θησαυρούς 15 τιμιωτέρα δε εστι λίθων πολυτελών παν δε τίμιον ουκ
άξιον αυτής εστι 16 μήκος γαρ βίου και έτη ζωής εν τη δεξιά αυτής εν δε
τη αριστερά αυτής πλούτος και δόξα εκ του στόματος αυτής εκπορεύε-
ται δικαιοσύνη νόμον δε και έλεον επί γλώσσης φορεί 17 αι οδοί αυτής
οδοί καλαί και πάσαι αι τρίβοι αυτής εν ειρήνη 18 ξύλον ζωής εστι πάσι
τοις αντεχομένοις αυτής και τοις επεπειδομένοις επ' αυτήν ως επί κύριον
ασφαλής 19 ο θεός τη σοφία ενθεμελίωσε την γην ητοίμασε δε ουρανούς

εν φρονήσει 20 εν αισθήσει αυτού άβυσσοι ερράγησαν νέφη δε ερρύησαν
δρόσους 21 υιέ μη παραρρυής τήρησον δε εμήν βουλήν και έννοιαν 22 ίνα
ζήση η ψυχή σου και χάρις η περί σω τραχήλω εσται δε ίασις ταις σαρ-
ξί σου και επιμέλεια τοις σοις οστέοις 23 ίνα πορεύη πεποινθώς εν ειρήνη
πάσας τας οδούς σου ο δε πους σου ου μη προσκόψη 24 εάν γαρ κάθη
άφοβος έση εάν δε καθεύδης ηδέως υπνώσεις 25 και ου φοβηθήση πτόη-
σιν επελιθούσαν ουδέ ορμάς ασεβών επερχομένας 26 ο γαρ κύριος έσται
επί πασών οδών σου και ερείσει σον πόδα ίνα μη σαλευθής 27 μη απόσχη
ευ ποιείν ενδεή ηνίκα αν έχη η χειρ σου βοηθείν 28 μη είπης επανελθών
επάνηκε και αύριον δώσω δυνατού σου όντος ευ ποιείν ου γαρ οίδας τι
τέζεται η επιούσα 29 μη τέκταινε επί σον φίλον κακά παροικούντα και
πεποινθότα επί σοι 30 μη φιλεχθρήσης προς άνθρωπον μάτην ίνα μη εις
σε εργάσηται καχόν 31 μη κτήση καχών ανδρών ονειδη μηδέ ζηλώσης

τας οδούς αυτών 32 ακάθαρτος γαρ έναντι κυρίου πας παράνομος εν δε
δικαίοις ου συνεδριάζει 33 κατάρα κυρίου εν οίκοις ασεβών επαύλεις δε
δικαίων ευλογούνται 34 κύριος υπερηφάνοις αντιτάσσεται ταπεινοίς δε
δίδωσι χάριν 35 δόξαν σοφοί κληρονομήσουσιν οι δε ασεβείς ύψωσαν
ατιμίαν

4:1 ακούσατε παῖδες παιδείαν πατρός και προσέχετε γνῶναι έννοιαν
2 δῶρον γαρ αγαθόν δωρούμαι υμίν τον εμόν λόγον μη εγκαταλίπητε 3
υιός γαρ εγενόμην καγώ πατρί υπήκοος και αγαπώμενος εν προσώπω
μητρός 4 οι έλεγον και edίδασκόν με ερειδέτω ο ημέτερος λόγος εις σην
καρδίαν φύλασσε εντολάς μη επιλάβη 5 κτήσαι σοφίαν κτήσαι σύνε-
σιν μη επιλάβη μηδέ παρίδης ρήσιν εμού στόματος μηδέ εκκλίνης από
ρημάτων στόματός μου 6 μη εγκαταλίπης αυτήν και ανθέξεταιί σου ε-
ράσθητι αυτής και τηρήσει σε 7 αρχή σοφίας κτήσαι σοφίαν και εν πάση

κτήσει σου κτήσαι σύνεσιν 8 περιχαράκωσον αυτήν και υψώσει σε τίμη-
σον αυτήν ίνα σε περιλάβη 9 ίνα δω τη ση κεφαλή στέφανον χαρίτων
στεφάνω δε τρυφής υπερασπίση σε 10 άκουε υιέ και δέξαι εμούς λόγους
και πληθυνθήσεταιί σοι έτη ζωής σου ίνα σοι γένωνται πολλάί οδοί βίου
11 οδούς γαρ σοφίας διδάσκω σε εμβιβάζω δε σε τροχιαίς ορθαίς 12
εάν γαρ πορεύη ου συγκλειςθήσεταιί σου τα διαβήματα εάν δε τρέχης
ου κοπιάσεις 13 επιλαβού εμής παιδείας μη αφής αλλά φύλαξον αυτήν
σεαυτώ εις ζωήν σου 14 οδούς ασεβών μη επέλθης μηδέ ζηλώσης ο-
δούς παρανόμων 15 εν ω αν τόπω στρατοπεδεύσωσι μη επέλθης εκεί
έκκλινον απ' αυτών και παράλλαξον 16 ου γαρ μη υπνώσωσιν εάν μη
κακοποιήσωσιν αφήρηται ύπνος απ' αυτών και ου κοιμώνται 17 οίδε γαρ
σιτούνται σίτα ασεβείας οίνω δε παρανόμω μεθύσκονται 18 αι δε οδοί
των δικαίων ομοίως φωτί λάμπουσι προπορεύονται και φωτίζουν εις

αν κατορθώση η ημέρα 19 αι δε οδοί των ασεβών σκοτειναί ουκ οίδασι
πως προσκόπτουσιν 20 υιέ εμή ρήσει πρόσεχε τοις δε εμοίς λόγοις πα-
ράβαλλε στον ους 21 όπως μη εκλίπωσί σε αι πηγαί σου φύλασσε autάς εν
ση καρδιά 22 ζωή γαρ εστι πάσι τοις ευρίσκουσιν autάς και πάση σαρκί
ίαισις 23 πάση φυλακή τήρει την καρδίαν εκ γαρ τούτων έξοδοι ζωής 24
περίελε σεαυτού σχολιόν στόμα και άδικα χείλη μακράν από σου άπω-
σαι 25 οι οφθαλμοί σου ορθά βλεπέτωσαν τα δε βλέφαρά σου νευέτω
δίκαια 26 ορθάς τροχιάς ποίει σοις ποσί και τας οδούς σου κατεύθυνε 27
μη εκκλίνης εις τα δεξιá μηδέ εις τα αριστερά απόστρεψον δε τον πόδα
από οδού κακής οδούς γαρ τας εκ δεξιών οίδεν ο θεός διεστραμμένοι δε
εισιν αι εξ αριστερών autός δε ορθάς ποιήσει τας τροχιάς σου τας δε
πορείας σου εν ειρήνη προάξει

5:1 υιέ εμή σοφία πρόσεχε εμοίς δε λόγοις παράβαλλε στον ους 2

ἵνα φυλάξης έννοιαν αγαθήν αἰσθησιν δε εμῶν χειλέων εντέλλομαί σοι
μη πρόσεχε φαύλη γυναικί 3 μέλι γαρ αποστάζει από χειλέων γυναικός
πόρνης η προς καιρόν λιπαίνει σον φάρυγγα 4 ύστερον μέντοι πικρότε-
ρον χολής ευρήσεις και ηκονημένον μάλλον μαχαίρας διστόμου 5 της
γαρ αφροσύνης οι πόδες κατάγουσι τους χρωμένους αυτή μετά θανάτου
εις τον άδην τα δε ίχνη αυτής ουκ ερείδεται 6 οδούς γαρ ζωής ουκ
επέρχεται σφαλεραί δε αι τροχιαί αυτής και ουκ εύγνωστοι 7 νυν ουν υιέ
άκουέ μου και μη ακύρους ποιήσης εμούς λόγους 8 μακράν ποίησον απ'
αυτής σην οδόν μη εγγίσης προς θύραις οίκων αυτής 9 ἵνα μη πρόη άλ-
λοις ζωήν σου και σον βίον ανελεήμοσιν 10 ἵνα μη πλησθώσιν αλλότριοι
σης ισχύος οι δε σοι πόνοι εις οίκους αλλοτρίους εισέλθωσι 11 και με-
ταμεληθήσῃ επ' εσχάτων ηνίκα αν κατατριβώσι σάρκες σώματός σου 12
και ερείς πως εμίσησα παιδείαν και ελέγχους εξέκλινεν η καρδιά μου 13

οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με οὐδέ παρέβαλλον
το οὖς μου 14 παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντί κακῶ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας
καὶ συναγωγῆς 15 υἱὲ πίνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων
πηγῆς 16 ὑπερεκχείσθω σοὶ τὰ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς εἰς δὲ σὰς πλατε-
ίας διαπορευέσθω τὰ σα ὕδατα 17 ἔστω σοὶ μόνῳ ὑπάρχοντα καὶ μηδεὶς
ἀλλότριος μετασχέτω σοὶ 18 ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοὶ ἰδίᾳ καὶ
συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου 19 ἔλαφος φιλίας καὶ
πῶλός σου χαρίτων ομιλεῖτω σοὶ ἡ δὲ ἰδίᾳ ἡγείσθω σου καὶ συνέστω σοὶ
ἐν παντί καιρῷ ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστός ἔση
20 μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν μηδὲ συνέχου ἀγκάλας τῆς μὴ ἰδίας 21
ἐνώπιον γὰρ εἰσι τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν οδοὶ ἀνδρός εἰς δὲ πάσας τὰς
τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει 22 παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσι σειραῖς δὲ τῶν
ἐαυτοῦ ἀμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται 23 οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδευτῶν

εκ δε πλήθους της εαυτού βιότητος εξερρίφη και απώλετο δι' αφροσύνην

6:1 υιέ εάν εγγύηση στον φίλον παραδώσεις στην χείρα εχθρώ 2 παγίς

γάρ ισχυρά ανδρί τα ίδια χείλη και αλίσκεται ρήμασιν ιδίου στόματος 3

ποίει υιέ α εγώ σοι εντέλλομαι και σώζου ήκεις γάρ εις χείρας κακών διά

στον φίλον ίσθι μη εκλυόμενος παρόξυνε δε και τον φίλον σου ον εγγε-

γυήσω 4 μη δως ύπνον σοις όμμασι μηδέ επινυστάξης σοις βλεφάρους 5

ίνα σώζη ώσπερ δορκάς εκ βρόχων και ώσπερ όρνεον εκ παγίδος 6 ίθι

προς τον μύρμηκα ω οκνηρέ και ζήλωσον ιδών τας οδούς αυτού και γε-

νού εκείνου σοφώτερος 7 εκείνω γάρ γεωργίου μη υπάρχοντος μηδέ τον

αναγκάζοντα έχων μηδέ υπό δεσπότην ων 8 ετοιμάζεται θέρους την τρο-

φήν πολλήν τε εν τω αμητώ ποιείται την παράθεσιν 9 έως τίνος οκνηρέ

κατάχεισαι πότε δε εξ ύπνου εγερθήση 10 ολίγον μεν υπνοίς ολίγον δε

κάθησαι μικρόν δε νυστάζεις ολίγον δε εναγκαλίζη χερσί στήθη 11 ειτ'

εμπαράγινεται σοι ὥσπερ κακός οδοιπόρος ἡ πενία καὶ ἡ ἔνδεια ὥσπερ
αγαθός δρομεύς 12 ἀνὴρ ἄφρων καὶ παράνομος πορεύσεται οδοῦς οὐκ
αγαθᾶς 13 ὁ δὲ αὐτός ἐννεύει ὀφθαλμῷ σημαίνει δὲ ποδὶ διδάσκει δὲ
νεύμασι δακτύλων 14 διεστραμμένη δὲ καρδία τεκταίνεται κακὰ ἐν παντί
καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει 15 διὰ τοῦτο ἐξαπίνης ἐρχεται
ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνιάτος 16 ὅτι χαίρει πάσιν οἱς μι-
σεῖ ὁ κύριος συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς 17 ὀφθαλμός υβριστοῦ
γλώσσα ἄδικος χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δίκαιον 18 καὶ καρδία τεκταινομένη
λογισμούς κακούς καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν 19 ἐκκαίει ψευδή
μάρτυς ἄδικος καὶ ἐπιτέμπει κρίσεις ἀναμέσον ἀδελφῶν 20 υἱὲ φύλασσε
νόμους πατρός σου καὶ μὴ ἀπώση θεσμούς μητρός σου 21 ἀφαψαί δε
αυτοῦς ἐπὶ τῇ ψυχῇ διαπαντός καὶ ἐγκλοῖώσαι περὶ σὺ τραχήλῳ 22 ἡ-
νίκα ἀν περιπατῆς ἐπάγου αὐτήν καὶ μετὰ σου ἔστω ὥς δ' ἀν καθεύδῃς

φυλασσέτω σε ίνα εγειρομένω συλλαλή σοι 23 ότι λύχνος εντολή νόμου
και φως και οδός ζωής και έλεγχος και παιδεία 24 του διαφυλάσσειν σε
από γυναικός υπάνδρου και από διαβολής γλώσσης αλλοτρίας 25 υιέ μη
σε νικήση κάλλους επιθυμία μηδέ αγρευθής σοις οφθαλμοίς μηδέ συναρ-
πασθής από των αυτής βλεφάρων 26 τιμή γαρ πόρνης όση και ενός άρτου
γυνή δε ανδρών τιμίας ψυχάς αγρεύει 27 αποθήσει τις πυρ εν κόλπω τα
δε ιμάτια ου κατακαύσει 28 η περιπατήσει τις επ' ανθράκων πυρός τους
δε πόδας ου κατακαύσει 29 ούτως ο εισελθών προς γυναίκα υπάνδρον
ουκ αιωωθήσεται ουδέ πας ο απόρμενος αυτής 30 ου θαυμαστόν εάν
αλώ τις κλέπτων κλέπτει γαρ ίνα εμπλήση ψυχήν πεινώσαν 31 εάν δε
αλώ αποτίσει επταπλάσια και πάντα τα υπάρχοντα αυτού δους ρύσεται
εαυτόν 32 ο δε μοιχός δι' ένδειαν φρενών απώλειαν τη ψυχή αυτού πε-
ριποιείται 33 οδύνας τε και ατιμίας υποφέρει το δε όνειδος αυτού ουκ

εξαλειφθήσεται εις τον αιώνα 34 μεστός γαρ ζήλου θυμός ανδρός αυτής
ου φείσεται εν ημέρα κρίσεως 35 ουκ ανταλλάσσεται ουδενός λύτρου την
έχθραν ουδέ μη διαλυθή πολλών δώρων

7:1 υιέ φύλασσε εμούς λόγους τας δε εμάς εντολάς κρύψον παρά σε-
αυτώ 2 υιέ τίμα τον κύριον και ισχύσεις πλην δε αυτού μη φοβού άλλον
φύλαξον εμάς εντολάς και βιώσεις τους δε εμούς λόγους ώσπερ κόρας
ομμάτων 3 περίθου αυτούς σοις δακτύλοις επίγραψον δε επί το πλάτος
της καρδιάς σου 4 είπον την σοφίαν σην αδελφήν είναι την δε φρόνησιν
γνώριμον περιποίησαι σεαυτώ 5 ίνα σε τηρήση από γυναικός αλλοτριάς
και πονηράς εάν σε λόγοις τοις προς χάριν εμβάλληται 6 από γαρ θυ-
ρίδος εκ του οίκου αυτής εις τας πλατείας παραχύπτουσα 7 ον αν ίδη των
αφρόνων τέκνων νεανίαν ενδεή φρενών 8 παραπορευόμενον εν γωνία εν
διόδοις οίκων αυτής λαλούντα 9 εν σκότει εσπερινώ ηνίκα αν ησυχία

νυκτερινή η και γνοφώδης 10 η δε γυνή συναντά αυτό είδος έχουσα
πορνικόν η ποιεί νέων εξίπτασθαι καρδίας 11 ανεπτερωμένη δε εστι και
άσωτος εν οίκω δε ουχ ησυχάζουσιν οι πόδες αυτής 12 χρόνον γαρ τινα
έξω ρέμβεται χρόνον δε εν πλατείαις παρά πάσαν γωνίαν ενεδρεύει 13
είτα επιλαβομένη εφίλησεν αυτόν αναιδεί δε προσώπω προσείπεν αυτό
14 θυσία ειρηνική μοι εστί σήμερον αποδίδωμι τας ευχάς μου 15 ένεκα
τούτου εξήλθον εις συνάντησίν σου ποθούσα το σον πρόσωπον εύρηκά
σε 16 κειρίαις τέτακα την κλίνην μου αμφιτάποις διέστρωσα τοις απ' Αι-
γύπτου 17 διέρραγα την κοίτην μου κρόκω τον δε οίκόν μου κινναμώμω
18 ελθέ και απολαύσωμεν φιλίας έως όρθρου δεύρο και εγχυλισθώμεν
έρωτι 19 ου γαρ πάρεστιν ο ανήρ μου εν οίκω πεπόρευται οδόν μακράν 20
ένδεσμον αργυρίου λαβών εν χερσίν αυτού δί' ημερών πολλών επανήξει
εις τον οίκον αυτού 21 απεπλάνησε δε αυτόν πολλή ομιλία βρόχοις τε

τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν 22 ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτὴ κεπρω-
θεὶς ὥσπερ δὲ βους ἐπὶ σφαγὴν ἀγεται καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμούς καὶ
ὥς ἔλαφος τοξεύματι 23 πεπληγὼς εἰς τὸ ἥπαρ σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον
εἰς παγίδα οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει 24 νυν οὖν υἱέ ἀκουέ μου καὶ
πρόσεχε ῥήμασι στόματός μου 25 μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ
καρδιά σου καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς 26 πολλοὺς γὰρ τρώσα-
σα καταβέβληκε καὶ ἀναρίθμητοὶ εἰσιν οὗς πεφόνευκεν 27 ὁδοὶ ἄδου ὁ
οἶκος αὐτῆς κατάγουσαι εἰς τὰ ταμεία τοῦ θανάτου

8:1 συ τὴν σοφίαν κηρύξεις ἵνα φρόνησίς σοι υπακούσῃ 2 ἐπὶ γὰρ
τῶν υψιγῶν ἄκρων ἐστὶν ἀναμέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκε 3 παρὰ γὰρ
πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται 4 ὑμᾶς ὦ ἄνθρωποι
παρακαλῶ καὶ προῖεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων 5 νοήσατε ἄκακοι
πανουργίαν οἱ δὲ ἀπαίδευτοὶ ἐνθεσθε καρδίαν 6 εἰσακούσατέ μου σε-

μνά γαρ ἐρώ και ἀνοίσω ἀπό χειλέων ὀρθά 7 ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ο
λάρυγγ μου ἐβδελυγμένα δε ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδή 8 μετὰ δικαιο-
σύνης πάντα τα ῥήματα του στόματός μου οὐδέν ἐν αὐτοῖς σχολιόν οὐδέ
στραγγαλιώδες 9 πάντα ἐνώπια τοῖς συνιούσι και ὀρθά τοῖς εὐρίσκουσι
γνώσιν 10 λάβετε παιδείαν και μὴ ἀργύριον και γνώσιν ὑπὲρ χρυσίου δε-
δοκιμασμένον 11 κρείσσων γὰρ σοφία λίθων πολυτέλων παν δε τίμιον
οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν 12 ἐγὼ ἡ σοφία κατεσχένησα βουλήν και γνώσιν
και ἐννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην 13 φόβος κυρίου μισεῖ ἀδικίαν ὕβριν τε
και ὑπερηφανίαν και ὁδοὺς πονηρῶν μεμίσηκα δε ἐγὼ διεστραμμένους ο-
δοὺς κακῶν 14 ἐμὴ βουλή και ἀσφάλεια ἐμὴ φρόνησις ἐμὴ δε ἰσχὺς 15
δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι και οἱ δυνάσται γράφουσι δικαιοσύνην 16
δι' ἐμοῦ μεγιστάνες μεγαλύνονται και τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς
17 ἐγὼ τοὺς ἐμέ φιλοῦντας ἀγαπῶ οἱ δε ἐμέ ζητοῦντες εὐρήσουσι χάριν

18 πλούτος και δόξα εμοί υπάρχει και κτήσεις πολλών και δικαιοσύνη 19
βέλτιον εμέ καρπίζεσθαι υπέρ χρυσίον και λίθον τίμιον τα δε εμά γεν-
νήματα κρείσσον αργυρίου εκλεκτου 20 εν οδοίς δικαιοσύνης περιπατώ
και αναμέσον τριβών δικαιώματος αναστρέφομαι 21 ίνα μερίσω τοις ε-
μέ αγαπώσιν ύπαρξιν και τους θησαυρούς αυτών εμπλήσω αγαθών εάν
αναγγείλω υμίν τα καθ' ημέραν γινόμενα μνημονεύσω τα εξ αιώνος αριθ-
μήσαι 22 κύριος έκτισέ με αρχήν οδών αυτού εις έργα αυτού 23 προ του
αιώνος εθεμελίωσέ με εν αρχή προ του την γην ποιήσαι 24 και προ του
τας αβύσσους ποιήσαι προ του προσελθείν τας πηγάς των υδάτων 25 προ
του όρη εδρασθήναι προ δε πάντων βουνών γεννά με 26 κύριος εποίησε
χώρας και οικήτους και άκρα οικούμενα της υπ' ουρανών 27 ηνίκα ητο-
ίμαζε τον ουρανόν συμπαρήμην αυτώ και ότε αφώριζε τον εαυτού θρόνον
επ' ανέμων 28 ηνίκα ισχυρά εποίει τα άνω νέφη και ως ασφαλείς ετίθει

πηγάς της υπ' ουρανόν 29 εν τω τιθέναι τη θαλάσση ακριβασμόν αυτού
και ύδατα ου παρελεύσονται στόματος αυτού και ως ισχυρά ποίει τα
θεμέλια της γης 30 ήμην παρ' αυτώ αρμόζουσα εγώ ήμην η προσέχαι-
ρε καθ' ημέραν δε ευφραινόμενη εν προσώπω αυτού εν παντί καιρώ 31
ότε ενευφραίνετο την οικουμένην συντέλεσας και ενευφραίνετο εν υιοίς
ανθρώπων 32 νυν ουν υιέ άκουέ μου και μακάριοι οι οδούς μου φυλάσσο-
ντες 33 ακούσατε σοφίαν και σοφίσθητε και μη αποσφραγήτε μακάριος
άνήρ ος εισακούσεται μου και άνθρωπος ος τας εμάς οδούς φυλάζει 34
αγρυπνών επ' εμαίς θύραις καθ' ημέραν τηρών σταθμούς εμών εισόδων
35 αι γαρ έξοδοί μου έξοδοι ζωής και ετοιμάζεται θέλησις παρά κυρίου
36 οι δε αμαρτάνοντες εις εμέ ασεβούσιν εις τας εαυτών ψυχάς και οι
μισούντές με αγαπώσι θάνατον

9:1 η σοφία ωκοδόμησεν εαυτή οίκον και υπήρξε στύλους επτά 2

έσφαξε τα εαυτῆς θύματα εκέρασεν εἰς κρατήρα τον εαυτῆς οἶνον καὶ
ητοιμάσατο τὴν εαυτῆς τράπεζαν 3 απέστειλε τοὺς εαυτῆς δούλους συ-
γκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατήρα λέγουσα 4 ὅς ἐστιν
ἄφρων ἐκκλινάτω πρὸς με καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν 5 ἔλθατε φάγε-
τε τῶν ἐμῶν ἄρτων καὶ πῖετε οἶνον ὃν εκέρασα ὑμῖν 6 ἀπολείπετε α-
φροσύνην καὶ ζήσεσθε καὶ ζητήσατε φρόνησιν ἵνα βιώσητε καὶ κατορ-
θώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν 7 ὁ παιδεύων κακοὺς λήψεται ἐαυτῷ ἀτιμίαν
ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται ἐαυτὸν 8 μὴ ἐλέγχε κακοὺς ἵνα μὴ
μισήσωσί σε ἐλέγχε σοφὸν καὶ ἀγαπήσει σε 9 δίδου σοφῷ ἀφορμὴν καὶ
σοφώτερός ἐσται γινώριζε δικαίῳ καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι 10 ἀρχὴ
σοφίας φόβος κυρίου καὶ βουλὴ ἀγίων σύνεσις το γὰρ γινῶναι νόμον
διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς 11 τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζήσεις χρόνον
καὶ προστεθήσεται σοι ἔτη ζωῆς 12 υἱέ εἰάν σοφός γένῃ σεαυτῷ σοφός

έση εάν δε καχός αποβής μόνος αν αντλήσεις κακά 13 γυνή άφρων και
θρασειά ενδεής ψωμού γίνεται η ουκ επίσταται αισχύνην 14 εκάθισεν επί
θύραις του εαυτής οίκου επί δίφρου εμφανώς εν πλατείαις 15 προσκα-
λουμένη τους παριόντας οδόν και κατευθύνοντας εν ταις οδοίς αυτών 16
ος εστιν υμών αφρονέστατος εκκλινάτω προς με και τοις ενδεέσι φρο-
νήσεως παρακαλεύομαι λέγουσα 17 άρτων κρυφίων ηδέως άψασθε και
ύδατος κλοπής γλυκερού πίετε 18 ο δε ουκ οίδεν ότι γηγενείς παρ' αυτή
όλλυνται και επί πέταυρον άδου συναντά

10:1 υιός σοφός ευφραίνει πατέρα υιός δε άφρων λύπη τη μητρί 2 ουκ
ωφελήσουσι θησαυροί ανόμους δικαιοσύνη δε ρύσεται εκ θανάτου 3 ου
λιμοκτονήσει κύριος ψυχήν δικαίαν ζωήν δε ασεβών ανατρέψει 4 πενία
άνδρα ταπεινοί χείρες δε ανδρείων πλουτίζουν υιός πεπαιδευμένος σο-
φός έσται τω δε άφρωνι διακόνω χρήσεται 5 διεσώθη από καύματος υιός

νοήμων ανεμόφθορος δε γίνεται εν αμητώ υιός παράνομος 6 ευλογία
κυρίου επί κεφαλὴν δικαίου στόμα δε ασεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον 7
μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίου ὄνομα δε ασεβούς σβέννυται 8 σοφός καρ-
δία δέζεται εντολάς ο δε ἄστεγος χεῖλεσι σχολιάζων υποσκελισθήσεται
9 ος πορεύεται ἀπλῶς πορεύεται πεποιθώς ο δε διαστρέφων τας οδο-
ύς αὐτοῦ γνωσθήσεται 10 ο εννεύων οφθαλμόν μετὰ δόλου συνάγει
ἀνδράσι λύπας ο δε ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνοποιεῖ 11 πηγὴ ζωῆς
εν χειρὶ δικαίου στόμα δε ασεβούς καλύψει ἀπώλεια 12 μίσος ἐγειρεῖ νε-
ίκος πάντας δε τοὺς μη φιλονεικούντας καλύπτει φιλία 13 ος ἐκ χειλέων
προφέρει σοφίαν ράβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον 14 σοφοὶ κρύψουσιν α-
ίσθησιν στόμα δε προπετοὺς ἐγγίζει συντριβὴ 15 κτήσις πλουσίων πόλις
οχυρά συντριβὴ δε ασεβῶν πενία 16 ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ καρπός δε
ασεβῶν ἀμαρτίας 17 οδοὺς ζωῆς φυλάσσει παιδεία παιδεία δε ἀνεξέλεγ-

κτος πλανάται 18 καλύπτουσιν έχθραν χείλη δίκαια οι δε εκφέροντες
λοιδορίας αφρονέστατοί εισιν 19 εκ πολυλογίας ουκ εκφεύξη αμαρτίαν
φειδόμενος δε χειλέων νοήμων έση 20 άργυρος πεπυρωμένος γλώσσα
δικαίου καρδιά δε ασεβούς εκλείπει 21 χείλη δικαίων επίσταται υψηλά
οι δε άφρονες εν ενδεία τελευτώσιν 22 ευλογία κυρίου επί κεφαλήν δι-
καίου αύτη πλουτίζει και ου μη προστεθή αυτή λύπη εν καρδιά 23 εν
γέλωτι άφρων πράσσει κακά η δε σοφία ανδρί τίκτει φρόνησιν 24 εν
απωλεία ασεβής περιφέρεται επιθυμία δε δικαίου δεκτή 25 παραπορευο-
μένης καταιγίδος αφανίζεται ο ασεβής δίκαιος δε εκκλίνας σώζεται εις
τον αιώνα 26 ώσπερ όμφαξ οδούσι βλαβερόν και καπνός όμμασιν ούτως
παρανομία τοις χρωμένοις αυτή 27 φόβος κυρίου προστίθησιν ημέρας
έτη δε ασεβών ολιγωθήσεται 28 εγχρονίζει δικαίοις ευφροσύνη ελπίς δε
ασεβών όλλυται 29 οχύρωμα οσίου φόβος κυρίου συντριβή δε τοις ερ-

γαζομένοις κακά 30 δίκαιος εις τον αιώνα ουκ ενδώσει ασεβείς δε ουκ
οικήσουσι γην 31 στόμα δικαίου αποστάζει σοφίαν γλώσσα δε αδίκου
εξολείται 32 χείλη ανδρών δικαίων αποστάζει χάριτας στόμα δε ασεβών
αποστρέφεται

11:1 ζυγοί δόλιοι βδέλυγμα ενώπιον κυρίου στάθμιον δε δίκαιον δε-
κτόν αυτώ 2 ου εάν εισέλθῃ ὕβρις εκεί και ατιμία στόμα δε ταπεινών
μελετά σοφίαν 3 αποθανών δίκαιος ἔλιπε μετὰμελον πρόχειρος δε γίνε-
ται και επίχαρτος ασεβών απώλεια 4 τελειότης ευθειών οδηγήσει αυτούς
και υποσκελισμός αθετούντων προνομεύσει αυτούς ουκ ωφελήσει υπάρ-
χοντα εν ημέρα θυμού και δικαιοσύνη ρύσεται από θανάτου 5 δικαιοσύνη
αμώμου ορθοτομει οδούς ασέβεια δε περιπίπτει αδικία 6 δικαιοσύνη αν-
δρών ορθών ρύσεται αυτούς τη δε αβουλία αλίσκονται παράνομοι 7 τελευ-
τήσαντος ανδρός δικαίου ουκ ὀλλυται ελπίς το δε καύχημα των ασεβών

όλλυται 8 δίκαιος εκ θήρας εκδύνει αντ' αυτού δε παραδίδεται ο ασεβής

9 εν στόματι ασεβών παγίς πολίταις αίσθησις δε δικαίων εύοδος 10 εν

αγαθοίς δικαίων κατώρθωσε πόλις και εν απωλεία ασεβών αγαλλίαμα 11

εν ευλογία ευθειών υψωθήσεται πόλις στόμασι δε ασεβών κατεσκαφήσε-

ται 12 μυκτηρίζει πολίτας ενδεής φρενών ανήρ δε φρόνιμος ησυχίαν άγει

13 ανήρ δίγλωσσος αποκαλύπτει βουλάς εν συνεδρίω πιστός δε πνοή

κρύπτει πράγματα 14 οίς μη υπάρχει κυβέρνησις πίπτουσιν ώσπερ φύλλα

σωτηρία δε υπάρχει εν πολλή βουλή 15 πονηρός κακοποιεί όταν συμμιζη

δικαίω μισεί δε ήχον ασφαλείας 16 γυνή ευχάριστος εγείρει ανδρί δόξαν

θρόνος δε ατιμίας γυνή μισούσα δίκαια πλούτου οκνηροί ενδεείς γίνο-

νται οι δε ανδρείοι ερείδονται πλούτω 17 τη ψυχή αυτού αγαθόν ποιεί

ανήρ ελεήμων εξολλύει δε αυτού σώμα ο ανελεήμων 18 ασεβής ποιεί

έργα άδικα σπέρμα δε δικαίων μισθός αληθείας 19 υιός δίκαιος γεννάται

εις ζωήν διωγμός δε ασεβούς εις θάνατον 20 βδέλυγμα κυρίω διεστραμ-
μέναι οδοί προσδεκτοί δε αυτώ πάντες άμωμοι εν οδώ 21 χειρί χείρας
εμβαλών αδίκως ουκ ατιμώρητος έσται κακών ο δε σπείρων δικαιοσύνην
λήψεται μισθόν πιστόν 22 ώσπερ ενώτιον χρυσούν εν ρινί υός ούτω
γυναικί κακόφρονι κάλλος 23 επιθυμία δικαίων πάσα αγαθή ελπίς δε α-
σεβών απολείται 24 εισίν οι τα ίδια σπείροντες πλείονα ποιούσιν εισί δε
και οι συνάγοντες ελαττονούνται 25 ψυχή ευλογουμένη πάσα απλή α-
νήρ δε θυμώδης ουκ ευσχήμων 26 ο συνέχων σίτον υπολείποιτο αυτόν
τοις έθνεσιν ευλογία δε εις κεφαλήν του μεταδιδόντος 27 τεκταινόμενος
αγαθά ζητεί χάριν αγαθήν εκζητούντα δε κακά καταλήψεται αυτόν 28
ο πεποιθώς επί πλούτω εαυτού ούτος πεσείται ο δε αντιλαμβανόμενος
δικαίων ανατελεί 29 ο μη συμπεριφερόμενος τω εαυτού οίκω κληρονο-
μήσει άνεμον δουλεύσει δε άφρων φρονίμω 30 εκ καρπού δικαιοσύνης

φύεται δένδρον ζωής αφαιρούνται δε άωροι ψυχάί παρανόμων 31 ει ο μεν

δίκαιος μόλις σώζεται ο ασεβής και αμαρτωλός που φανείται

12:1 ο αγαπών παιδείαν αγαπά αίσθησιν ο δε μισών ελέγχους άφρων

2 κρείσσων ο ευρών χάριν παρά κυρίω ανήρ δε παράνομος παρασιωπη-

θήσεται 3 ου κατορθώσει άνθρωπος εξ ανόμου αι δε ρίζαι των δικαίων

ουκ εξαρθήσονται 4 γυνή ανδρεία στέφανος τω ανδρί αυτής ώσπερ δε

εν ξύλω σκόληξ ούτως άνδρα απόλλυσι γυνή κακοποιός 5 λογισμοί δι-

καίων κρίματα κυβερνώσι δε ασεβείς δόλους 6 λόγοι ασεβών δόλιοι εις

αίμα στόμα δε ορθών ρύσεται αυτούς 7 ου εάν στραφή ο ασεβής αφα-

νίζεται οίκοι δε δικαίων παραμενούσι 8 στόμα συνετού εγκωμιάζεται υπό

ανδρός νωθροχάρδιος δε μυκτηρίζεται 9 κρείσσων ανήρ εν ατιμία δουλε-

ύων εαυτώ η τιμήν εαυτώ περιτιθείς και προσδεόμενος άρτου 10 δίκαιος

οικτερεί ψυχάς κτηνών αυτού τα δε σπλάγχνα των ασεβών ανελεήμονα

11 ο εργαζόμενος την εαυτού γην εμπλησθήσεται άρτων οι δε διώκοντες
μάταια ενδεείς φρενών ος εστιν ηδύς εν οίνων διατριβαίς εν τοις εαυτού
οχυρώμασι καταλείψει ατιμίαν 12 επιθυμίαι ασεβών κακαί αι δε ρίζαι των
ευσεβών εν οχυρώμασι 13 διά αμαρτίαν χειλέων εμπίπτει εις παγίδας α-
μαρτωλός εκφεύγει δε εξ αυτών δίκαιος 14 από καρπών στόματος ψυχή
ανδρός πλησθήσεται αγαθών ανταπόδομα δε χειλέων αυτού αποδοθήσε-
ται αυτώ 15 οδοί αφρόνων ορθαί ενώπιον αυτών εισακούει δε συμβουλίας
σοφός 16 άφρων αυθήμερον εξαγγέλλει οργήν αυτού κρύπτει δε την ε-
αυτού ατιμίαν πανούργος 17 επιδεικνυμένην πίστιν απαγγέλλει δίκαιος
ο δε μάρτυς των αδίκων δόλιος 18 εισίν οι λέγοντες τιτρώσκουσιν ως
μάχαιρα γλώσσαι δε σοφών ιώνται 19 χείλη αληθινά κατορθοί μαρτυρίαν
μάρτυς δε ταχύς γλώσσαν έχει άδικον 20 δόλος εν καρδία τεκταινο-
μένου κακά οι δε βουλόμενοι ειρήνην ευφρανθήσονται 21 ουκ αρέσει τω

δικαίῳ οὐδέν ἄδικον οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν 22 βδέλυγμα
κυρίῳ χεῖλη ψευδῆ ὁ δὲ ποιῶν πίστει δεκτός παρ' αὐτῷ 23 ἀνὴρ συνε-
τός θρόνος αἰσθήσεως καρδίᾳ δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς 24 χεὶρ
ἐκλεκτῶν κρατήσει ευχερώς δόλιοι δὲ ἔσονται εἰς προνομίην 25 φοβερός
λόγος καρδίαν ταρασσεῖ ἀνδρός ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν 26
ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται ἁμαρτάνοντας δὲ καταδιώζεται
κακά ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσῃ αὐτούς 27 οὐκ ἐπιτεύζεται δόλιος
θήρας κτήμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρὸς 28 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ ὁδοὶ δὲ
μνησικακῶν εἰς θάνατον

13:1 υἱὸς πανούργου ὑπήκοος πατρί υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ 2 ἀ-
πό καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθὸς ψυχαὶ δὲ παρανόμων ολοῦνται
ἄωροι 3 ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ δὲ προ-
πετής χεῖλεσι πτοήσῃ ἑαυτόν 4 ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργὸς χεῖρες δὲ

ανδρείων εν επιμελεία 5 λόγον άδικον μισεί δίκαιος ασεβής δε αισχύνε-
ται και ουκ έξει παρρησίαν 6 δικαιοσύνη φυλάσσει ακάκους οδώ τους δε
ασεβείς φαύλους ποιεί αμαρτία 7 εισίν οι πλουτίζοντες εαυτούς μηδέν
έχοντες και εισίν οι ταπεινούντες εαυτούς εν πολλώ πλούτῳ 8 λύτρον
ανδρός ψυχής ο ίδιος πλούτος πτωχός δε ουχ υφίσταται απειλήν 9 φως
δικαίους διαπαντός φως ασεβών σβέννυται 10 κακός μεθ' ύβρεως πράσσει
κακά οι δε αυτών επιγνώμονες σοφοί 11 ύπαρξις επισπουδαζομένη μετά
ανομίας ελάσσων γίνεται ο δε συνάγων εαυτώ μετ' ευσεβείας πληθυν-
θήσεται δίκαιος οικτείρει και κιχρά 12 κρείσσων εναρχόμενος βοηθών
καρδιά του επαγγελλομένου και εις ελπίδα άγοντος δένδρον γαρ ζω-
ής επιθυμία αγαθή 13 ος καταφρονεί πράγματος καταφρονηθήσεται εξ
αυτού ο δε φοβούμενος εντολήν ούτος υγιαίνει υιώ δολίῳ ουδέν έσται
αγαθόν οικέτη δε σοφώ εύοδοι έσονται πράξεις και κατευθυνθήσεται η

οδός αυτού 14 νόμος σοφού πηγή ζωής ο δε ανούς υπό παγίδος θανε-
ίται 15 σύνεσις αγαθή δίδωσι χάριν το δε γνώναι νόμον διανοίας εστίν
αγαθής οδοί δε καταφρονούντων εν απωλεία 16 πας πανούργος πράσσει
μετά γνώσεως ο δε άφρων εξεπέτασεν εαυτού καχίαν 17 βασιλεύς θρα-
σύς πεσείται εις κακά άγγελος δε σοφός ρύσεται αυτόν 18 πενίαν και
ατιμίαν αφαιρείται παιδεία ο δε φυλάσσων ελέγχους δοξασθήσεται 19
επιθυμιαί ασεβών ηδύνουσι ψυχήν έργα δε ασεβών μακράν από γνώσε-
ως 20 συμπορευόμενος σοφοίς σοφος εση ο δε συμπορευόμενος άφροσι
γνωσθήσεται 21 αμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά τους δε δικαίους κα-
ταλήψεται αγαθά 22 αγαθός ανήρ κληρονομήσει υιούς υιών θησαυρίζεται
δε δικαίους πλούτος ασεβών 23 δίκαιοι ποιήσουσιν εν πλούτῳ έτη πολλά
άδικοι δε απολούνται συντόμως 24 ος φείδεται της βακτηρίας μισεί τον
υιόν αυτού ο δε αγαπών επιμελώς παιδεύει 25 δίκαιος έσθων εμπιπλάται

την ψυχήν αυτού ψυχαί δε ασεβών ενδεείς

14:1 σοφαί γυναίκες ωκοδόμησαν οίκους η δε άφρων κατέσκαψε ταις
χερσίν αυτής 2 ο πορευόμενος ορθώς φοβείται τον κύριον ο δε σκολιάζων
ταις οδοίς αυτού ατιμασθήσεται 3 εκ στόματος αφρόνων βακτηρία ύβρε-
ως χείλη δε σοφών φυλάσσει αυτούς 4 ου μη εισί βόες φάτναι καθαραί
ου δε πολλά γεννήματα φανερά βοός ισχύς 5 μάρτυς πιστός ου ψεύδε-
ται εκκαίει δε ψευδή μάρτυς άδικος 6 ζητήσεις σοφίαν παρά κακοίς και
ουχ ευρήσεις αίσθησις δε παρά φρονίμοις ευχερής 7 πάντα εναντία ανδρί
άφρονι όπλα δε αισθήσεως χείλη σοφά 8 σοφία πανούργων επιγνώσε-
ται τας οδούς αυτών άνοια δε αφρόνων εν πλάνη 9 οικίαι παρανόμων
οφειλήσουσι καθαρισμόν οικίαι δε δικαίων δεκταί 10 καρδιά ανδρός αι-
σθητική λυπηρά ψυχή αυτού όταν δε ευφραίνεται ουχ επιμίνυται ύβρει
11 οικίαι ασεβών αφανισθήσονται σκηναί δε κατορθούντων στήσονται

12 ἔστιν οδός ἡ δοκεῖ ορθή εἶναι παρά ἀνθρώποις τα δε τελευταία αὐτῆς
έρχεται εἰς πυθμένα ἄδου 13 ἐν ευφροσύναις οὐ προσμίγνυται λύπη τε-
λευταία δε χαράς εἰς πένθος ἐρχεται 14 τῶν ἐαυτοῦ οδῶν πλησθήσεται
θρασυκάρδιος ἀπό δε τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός 15 ἀκακος
πιστεύει παντί λόγω πανούργος δε ἐρχεται εἰς μετάνοιαν 16 σοφός φο-
βηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ καχοῦ ὁ δε ἄφρων ἐαυτῷ πεποιθὼς μίγνυται ἀνόμῳ
17 ὁ ζύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας ἀνὴρ δε φρόνιμος πολλὰ υποφέρει
18 μεριούνται ἄφρονες κακίαν οἱ δε πανούργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως
19 ὀλισθήσουσι κακοὶ ἐναντι ἀγαθῶν καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσι θύρας
δικαίων 20 φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχοὺς φίλοι δε πλουσίων πολλοί
21 ὁ ἀτιμάζων πένητας ἀμαρτάνει ἐλεῶν δε πτωχοὺς μακαριστός 22
πλανώμενοι τεκταίνουσι κακὰ ἔλεον δε καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγα-
θοὶ οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν ἐλεημοσύναι δε

και πίστεις παρά τέκτοσιν αγαθοίς 23 εν παντί μεριμνώντι ένεστι πε-
ρισσόν ο δε ηδύς και ανάλγητος εν ενδεία έσται 24 στέφανος σοφών
πλούτος αυτών η δε διατριβή αφρόνων κακή 25 ρύσεται κακών ψυχήν
μάρτυς πιστός εκκαίει δε ψευδή δόλιος 26 εν φόβω κυρίου ελπίς ισχύος
τοις δε τέκνοις αυτού καταλείπει έρεισμα 27 πρόσταγμα κυρίου πηγή
ζωής ποιεί δε εκκλίνειν εκ παγίδος θανάτου 28 εν πολλώ έθνει δόξα
βασιλέως εν δε εκλείπει λαού συντριβή δυνάστου 29 μακρόθυμος ανήρ
πολύς εν φρονήσει ο δε ολιγόψυχος ισχυρώς άφρων 30 πραύθυμος ανήρ
καρδίας ιατρός σης δε οστέων καρδία αισθητική 31 ο συκοφαντών πένη-
τα παροξύνει τον ποιήσαντα αυτόν ο δε τιμών αυτόν ελεεί πτωχόν 32 εν
καχία αυτού απωσθήσεται ασεβής ο πεπονηώς τη εαυτού οσιότητι δίκαιος
33 εν καρδία αγαθή ανδρός αναπαύσεται σοφία εν δε καρδία αφρόνων ου
διαγινώσκεται 34 δικαιοσύνη υψοί έθνος ελασσονούσι δε φυλάς αμαρτίαι

35 δεκτός βασιλεί υπηρέτης νοήμων τη δε εαυτού ευστροφία αφαιρείται
ατιμίαν

15:1 οργή απόλλυσι και φρονίμους απόκρισις δε υποπίπτουσα απο-
στρέφει θυμόν λόγος δε λυπηρός εγείρει οργάς 2 γλώσσα σοφών καλά
επίσταται στόμα δε αφρόνων αναγγέλλει κακά 3 εν παντί τόπω οφθαλ-
μοί κυρίου σκοπεύουσι κακούς τε και αγαθούς 4 ίασις γλώσσης δένδρον
ζωής ο δε συντηρών αυτήν πλησθήσεται πνεύματος 5 άφρων μυκτηρίζει
παιδείαν πατρός ο δε φυλάσσω εντολάς πανουργότερος εν πλεοναζο-
ύση δικαιοσύνη ισχύς πολλή οι δε ασεβείς ολόρριζοι εκ γης απολούνται
6 οίκους δικαίων ισχύς πολλή καρποί δε ασεβών ολούνται 7 χείλη σο-
φών δέδετα αισθήσει καρδίαι δε αφρόνων ουκ ασφαλείς 8 θυσίαι ασεβών
βδέλυγμα κυρίω ευχαί δε κατευθυνόντων δεκταί παρ' αυτώ 9 βδέλυγμα
κυρίω οδοί ασεβούς διώκοντας δικαιοσύνην αγαπά 10 παιδεία ακάχου

γνωρίζεται υπό των παριόντων οι δε μισούντες ελέγχους τελευτώσιν αι-
σχρώς 11 άδης και απώλεια φανερά παρά κυρίω πως ουχί και αι καρδιαί
των ανθρώπων 12 ουκ αγαπήσει απαίδευτος τους ελέγχοντας αυτόν με-
τά δε σοφών ουχ ομιλήσει 13 καρδιάς ευφραινομένης πρόσωπον θάλλει
εν δε λύπαις ούσης σκυθρωπάζει 14 καρδιά ορθή ζητεί αίσθησιν στόμα δε
απαιδευτών γνώσεται κακά 15 πάντα τον χρόνον οι οφθαλμοί των κα-
κών προσδέχονται κακά οι δε αγαθοί ησυχάζουσι διαπαντός 16 κρείσ-
σον μικρά μερίς μετά φόβου κυρίου η θησαυροί μεγάλοι μετά αφοβίας 17
κρείσων ξενισμός λαχάνων προς φιλίαν και χάριν η παράθεσις μόσχων
μετά έχθρας 18 ανήρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας μακρόθυμος δε και
την μέλλουσαν καταπραύνει μακρόθυμος ανήρ κατασβέσει κρίσεις ο δε
ασεβής εγείρει μάλλον 19 οδοί αεργών εστρωμένοι ακάνθαις αι δε των
ανδρείων τετριμμένοι 20 υιός σοφός ευφραίνει πατέρα υιός δε άφρων μυ-

κτηρίζει μητέρα αυτού 21 ανοήτου τρίβοι ενδεείς φρενών ανήρ δε φρόνι-
μος κατευθύνων πορεύεται 22 υπερτίθενται λογισμούς οι μη τιμώντες
συνέδρια εν δε καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή 23 ου μη υπακούση
ο καχός αυτή ουδε μη είπη καίριόν τι και καλόν τω κοινώ 24 οδοί ζωής
διανοήματα συνετού ίνα εκκλίνας εκ του άδου σωθή 25 οίκους υβριστών
κατασπά κύριος εστήρισε δε όριον χήρας 26 βδέλυγμα κυρίω λογισμός
άδικος αγνών δε ρήσεις σεμναί 27 εξόλλυσιν εαυτόν ο δωρολήπτης ο δε
μισών δώρων λήψεις σώζεται ελεημοσύναις και πίστεσιν αποκαθαίρονται
αμαρτίαι τω δε φόβω κυρίου εκκλίνει πας από κακού 28 καρδίαι δικαίων
μελετώσι πίστεις στόμα δε ασεβών αποκρίνεται κακά δεκταί παρά κυρίω
οδοί ανδρών δικαίων διά δε αυτών και οι εχθροί φίλοι γίνονται 29 μα-
κράν απέχει ο θεός από ασεβών ευχαίς δε δικαίων επακούει κρείσσων
ολίγη λήψις μετά δικαιοσύνης η πολλά γεννήματα μετά αδικίας 30 θεω-

ρών οφθαλμός καλά ευφραίνει καρδίαν φήμη δε αγαθή πιαίνει οστά 31

ο εισάκουων ελέγχους ζωής εν μεσω σοφών αυλισθησέται 32 ος απω-

θείται παιδείαν μισεί εαυτόν ο δε τηρών ελέγχους αγαπά ψυχὴν αυτού

33 φόβος κυρίου παιδεία και σοφία και αρχή δόξης αποκριθήσεται αυτή

προπορεύεται δε ταπεινοίς δόξα

16:1 καρδία ανδρός λογιζέσθω δίκαια ίνα υπό του θεού διορθωθή

τα διαβήματα αυτού πάντα τα έργα του ταπεινού φανερά παρά τω θε-

ώ οι δε ασεβείς εν ημέρα κακή ολούνται 5 ακάθαρτος παρά θεώ πας

υψηλοκάρδιος χειρί δε χείρας εμβαλὼν αδίκως ουκ ανθωωθήσεται αρχή

οδού αγαθής το ποιείν τα δίκαια δεκτά δε παρά θεώ μάλλον η θύειν θυ-

σίας ο ζητών τον κύριον ευρήσει γνώσιν μετά δικαιοσύνης οι δε ορθώς

ζητούντες αυτόν ευρήσουσιν ειρήνην πάντα τα έργα του κυρίου μετά δι-

καιοσύνης φυλάσσεται δε ο ασεβής εις ημέραν κακήν 10 μαντεϊον επί

χείλεσι βασιλέως εν δε κρίσει ου μη πλανηθή το στόμα αυτού 11 ροπή
ζυγού δικαιοσύνη παρά θεώ τα δε έργα αυτού στάθμια δίκαια 12 βδέλυγ-
μα βασιλεί ο ποιών κακά μετά γαρ δικαιοσύνης ετοιμάζεται θρόνος αρχής
13 δεκτά βασιλεί χείλη δίκαια λόγους δε ορθούς αγαπά ο κύριος 14 θυ-
μός βασιλέως άγγελος θανάτου ανήρ δε σοφός εξιλάσεται αυτόν 15 εν
φωτί ζωής υιός βασιλέως οι δε προσδεκτοί αυτώ ώσπερ νέφος όψιμον 16
νοσσιάί σοφίας αιρετώτεραι χρυσίου νοσσιάί δε φρονήσεως αιρετώτεραι
υπέρ αργύριον 17 τρίβοι ζωής εκκλίνουσιν από κακών μήκος δε βίου ο-
δοί δικαιοσύνης ο δεχόμενος παιδείαν εν αγαθοίς έσται ο δε φυλάσσων
ελέγχους σοφισθήσεται ος φυλάσσει τας εαυτού οδούς τηρεί την εαυτού
ψυχήν αγαπών δε ζωήν αυτού φείσεται στόματος αυτού 18 προ συντρι-
βής ηγείται ύβρις προ δε πτώματος κακοφροσύνη 19 κρείσσων πραύθυμος
μετά ταπεινώσεως η ος διαιρείται σκύλα μετά υβριστών 20 συνετός εν

πράγμασιν ευρετής αγαθών πεποινθώς δε επί θεώ μακαριστός 21 τους
σοφούς και συνετούς φαύλους καλούσιν οι δε γλυκεῖς εν λόγω πλείονα
ακούσονται 22 πηγή ζωής έννοια τοις κεκτημένοις παιδεία δε αφρόνων
κακή 23 καρδιά σοφού νοήσει τα από του ιδίου στόματος επί δε χείλε-
σι φορέσει επιγνωμοσύνην 24 κηρία μέλιτος λόγοι καλοί γλύκασμα δε
αυτών ίασις ψυχής 25 εισίν οδοί δοκούσαι ορθαί είναι ανδρί τα μέντοι
τελευταία αυτών βλέπει εις πυθμένα άδου 26 ανήρ εν πόνοις πονεί ε-
αυτώ και εκβιάζεται αυτού την απώλειαν 27 ο μέντοι σχολιός επί τω
εαυτού στόματι φορεί την απώλειαν ανήρ άφρων ορύσσει εαυτώ κακά
επί δε των εαυτού χειλέων θησαυρίζει πυρ 28 ανήρ σχολιός διαπέμπε-
ται κακά και λαμπτήρα δόλου πυρσεύσει καχοίς και διαχωρίζει φίλους
29 ανήρ παράνομος αποπειράται φίλων και απάγει αυτούς ουκ α-
γαθός 30 στηρίζων οφθαλμούς αυτού λογίζεται διεστραμμένα ορίζει δε

τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά οὗτος κάμινός ἐστι καχίας 31 στέφανος
καυχήσεως γήρας ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὐρίσκεται 32 κρείσσων
ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου
ὁ δὲ κρατὼν ὀργῆς κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν 33 εἰς κόλπους
ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδικοῖς παρά δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια

17:1 κρείσσων ψωμός μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ ἡ οἶκος πλήρης πολλῶν
ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης 2 οἰκέτης νοήμων κρατήσει δε-
σποτῶν ἀφρόνων ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη 3 ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν
καμίνῳ ἀργυρος καὶ χρυσός οὕτως ἐκλεχταὶ καρδίαι παρά κυρίῳ 4 κα-
κός ὑπακούει γλώσσης παρανόμων ἄδικος δὲ προσέχει χεῖλεσι ψεύδεσιν
5 ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν ὁ δὲ ἐπιχαίρων
ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀθωωθήσεται ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται 6
στέφανος γερόντων τέχνα τέκνων καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν

του πιστού όλος ο κόσμος των χρημάτων του δε απίστου ουδέ οβολός

7 ουχ αρμόσει άφρονι χείλη πιστά ουδέ δικαίω χείλη ψευδή 8 μισθός

χαρίτων παιδεία τοις χρωμένοις ου δ' αν επιστρέψη ευοδωθήσεται 9 ος

κρύπτει αδικήματα ζητεί φιλίαν ος δε μισεί κρύπτειν διΐστησι φίλους και

οικείους 10 συντρίβει απειλή καρδίαν φρονίμου άφρων δε μαστιγωθείς

ουχ αισθάνεται 11 αντιλογίας εγείρει πας καχός ο δε κύριος άγγελον

ανελεήμονα εκπέμψει αυτώ 12 εμπεσείται μέριμνα ανδρί νοήμονι οι δε

άφρονες διαλογιούνται κακά 13 ος αποδίδωσι κακά αντί αγαθών ου κι-

νηθήσεται κακά εκ του οίκου αυτου 14 εξουσίαν δίδωσι λόγοις αρχή δι-

καιοσύνης προηγείται δε της ενδείας στάσις και μάχη 15 ος δίκαιον κρίνει

τον άδικον άδικον δε τον δίκαιον ακάθαρτος και βδελυκτός παρά θεώ 16

ινατί υπήρξε χρήματα άφρονι κτήσασθαι γαρ σοφίαν ακάρδιος ου δυνήσε-

ται ος υψηλόν ποιεί τον εαυτου οίκον ζητεί συντριβήν ο δε σχολιάζων

του μαθεῖν ἐμπεσείται εἰς κακά 17 εἰς πάντα καιρόν ὁ φίλος υπαρχέτω σοι
ἀδελφοί ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται 18
ἀνὴρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἐαυτῷ ὡς καὶ ὁ ἐγγυῶμενος ἐγγύη
τον ἐαυτοῦ φίλον 19 φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις 20 ὁ δὲ σκληροκάρδιος
οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς ἀνὴρ εὐμετάβολος γλώσση ἐμπεσείται εἰς κακά 21
καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ κεκτημένῳ αὐτὴν οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ
ἐφ' οὗ ἀπαιδεύτω υἱὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ 22 καρδία
εὐφραινομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ ἀνδρός δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστά 23
λαμβάνοντος δῶρα ἐν κόλποις ἀδίκως οὐ κατευοδούνται αἱ ὁδοί ἀσε-
βῆς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης 24 πρόσωπον συνετόν ἀνδρός σοφοῦ
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς 25 ὀργὴ πατρὶ υἱὸς ἄφρων καὶ
ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ 26 ζημιούν ἀνδρα δίκαιον οὐ καλὸν οὐδὲ ὅσιον
ἐπιβούλευειν δυνάσταις δικαίοις 27 ὅς φείδεται ῥῆμα προέσθαι σκληρόν

επιγνώμων μακρόθυμος δε ανήρ φρόνιμος 28 ανοήτω επερωτήσαντι σοφία λογισθήσεται ενεόν δε τις εαυτόν ποιήσας δόξει φρόνιμος είναι

18:1 προφάσεις ζητεί ανήρ βουλόμενος χωρίζεσθαι από φίλων εν παντί δε καιρώ επονειδιστος έσται 2 ου χρείαν έχει σοφίας ενδεής φρενών μάλλον γαρ άγεται αφροσύνη 3 όταν έλθη ασεβής εις βάθος κακών καταφρονεί επέρχεται δε αυτώ ατιμία και όνειδος 4 ύδωρ βαθύ λόγος εν καρδιά ανδρός ποταμός δε αναπηδύει και πηγή ζωής 5 θαυμάσαι πρόσωπον ασεβούς ου καλόν ουδέ όσιον εκκλίνειν το δίκαιον εν κρίσει 6 χείλη άφρονος άγουσιν αυτόν εις κακά το δε στόμα αυτού το θρασύ θάνατον επικαλείται 7 στόμα άφρονος συντριβή αυτώ τα δε χείλη αυτού παγίς τη ψυχή αυτού 8 οκνηρούς καταβάλλει φόβος ψυχαι δε ανδρογύνων πεινάσουσιν 9 ο μη ιώμενος εαυτόν εν τοις έργοις αυτού αδελφός εστι του λυμαινομένου εαυτόν 10 εκ μεγαλωσύνης ισχύος όνομα κυρίου αυτώ δε

προσδραμόντες δίκαιοι υφούνται 11 ύπαρξις πλουσίου ανδρός πόλις οχυ-
ρά η δε δόξα αυτής μέγα επισκιάζει 12 προ συντριβής υφούται καρδιά
ανδρός και προ δόξης ταπεινούται 13 ος αποκρίνεται λόγον πριν ακούσαι
αφροσύνη αυτώ εστι και όνειδος 14 θυμόν ανδρός πρα=νει θεράπων
φρόνιμος ολιγόψυχον δε άνδρα τις υποίσει 15 καρδιά φρονίμου κτάται
αίσθησιν ώτα δε σοφών ζητεί έννοιαν 16 δόμα ανθρώπου εμπλατύνει αυ-
τόν και παρά δυνάσταις καθιζάνει αυτόν 17 δίκαιος εαυτού κατήγορος εν
πρωτολογία ως δ' αν επιβάλη ο αντίδικος ελέγχεται 18 αντιλογίας παύει
κλήρος εν δε δυνάσταις ορίζει 19 αδελφός υπό αδελφού βοηθούμενος
ως πόλις οχυρά και υψηλή ισχύει δε ώσπερ τεθεμελιωμένον βασίλειον 20
από καρπών στόματος ανήρ πίμπλησι κοιλιάν αυτού από δε καρπών χει-
λέων αυτού εμπλησθήσεται 21 θάνατος και ζωή εν χειρί γλώσσης οι δε
κρατούντες αυτής έδονται τους καρπούς αυτής 22 ος εύρε γυναίκα αγα-

θήν εύρε χάριτας έλαβε δε παρά κυρίου ιλαρότητα ος εκβάλλει γυναίκα

αγαθήν εκβάλλει τα αγαθά ο δε κατέχων μοιχαλίδα άφρων και ασεβής

23 δεήσεις φθέγγεται πένης ο δε πλούσιος αποκρίνεται σκληρά 24 ανήρ

εταίρων προς εταιρίαν και έστι φίλος προσκολληθείς υπέρ αδελφόν

19:1 κρείσσων εστί πτωχός πορευόμενος εν απλότητι αυτού η στρε-

βλός τοις χείλεσιν αυτού και αυτός ανόητος 2 και γε χωρίς επιστήμης

ψυχή ουκ αγαθή και ο σπεύδων τοις ποσίν αμαρτάνει 3 αφροσύνη ανδρός

λυμαίνεται τας οδούς αυτού τον δε θεόν αιτιάται τη καρδιά αυτού 4 πλο-

ύτος προστίθησι φίλους πολλούς ο δε πτωχός και από του υπάρχοντος

φίλου λείπεται 5 μάρτυς ψευδής ουκ ατιμώρητος έσται ο δε εγκαλών α-

δίκως ου διαφεύζεται 6 πολλοί θεραπεύουσι πρόσωπα βασιλέως πας δε

ο καχός γίνεται όνειδος ανδρί 7 πας ος αδελφόν πτωχόν μισεί και φιλίας

μακράν έσται έννοια αγαθή τοις ειδόσιν αυτήν εγγιεί ανήρ δε φρόνιμος

ευρήσει αυτήν ο πολλά κακοποιών τελεσιουργεί κακίας ος δε ερεθίζει
λόγοις ου σωθήσεται 8 ο κτώμενος φρόνησιν αγαπά εαυτόν ος δε φυλάσ-
σει φρόνησιν ευρήσει αγαθά 9 μάρτυς ψευδής ουκ ατιμώρητος έσται ος δ'
αν εκκαύσει κακίαν απολείται υπ' αυτής 10 ου συμφέρει άφρωνι τρυφή και
εάν οικέτης άρξεται μεθ' ύβρεως δυναστεύειν 11 ελεήμων ανήρ μακροθυ-
μεί το δε καύχημα αυτού επέρχεται παρανόμοις 12 βασιλέως απειλή ομοία
βρυγμώ λέοντος ώσπερ δε δρόσος επί χόρτω ούτως το ιλαρόν αυτού 13
αισχύνη πατρί υιός άφρων και ουχ αγναί ευχαί από μισθώματος εταίρας
14 οίκον και ύπαρξιν μερίζουσι πατέρες παισί παρά δε κυρίου αρμόζεται
γυνή ανδρί 15 δειλία κατέχει ανδρόγυνον ψυχή δε αεργού πεινάσει 16 ος
φυλάσσει εντολήν τηρεί την εαυτού ψυχήν ο δε καταφρονών των εαυτού
οδών απολείται 17 δανείζει θεώ ο ελεών πτωχόν κατά δε το δόμα αυτού
ανταποδώσει αυτώ 18 παίδευε υιόν σου ούτω γαρ έσται εύελπις εις δε

ύβριν μη επαίρου τη ψυχή 19 κακόφρων ανήρ πολλά ζημιωθήσεται εάν δε
λοιμεύηται και την ψυχήν αυτού προσθήσει 20 άκουε υιέ παιδείαν πα-
τρός σου ίνα σοφός γένη επ' εσχάτων σου 21 πολλοί λογισμοί εν καρδιά
ανδρός η δε βουλή του κυρίου εις τον αιώνα μένει 22 καρπός ανδρί ε-
λεημοσύνη κρείσσων δε πτωχός δίκαιος η πλούσιος ψεύστης 23 φόβος
κυρίου εις ζωήν ανδρί ο δε άφοβος αυλισθήσεται εν τόποις ου ουκ επισκο-
πείται γνώσις 24 ο εγκρύπτων εις τον κόλπον αυτού χείρας αδίκως ουδέ
τω στόματι ου μη προσαγάγη αυτάς 25 λοιμού μαστιγουμένου άφρων
πανουργότερος έσται εάν δε ελέγχης άνδρα φρόνιμον νοήσει αίσθησιν
26 ο ατιμάζων πατέρα και απωθούμενος μητέρα αυτού κατασχυνθήσεται
και επονείδιστος έσται 27 υιός απολειπόμενος φυλάξει παιδείαν πατρός
μελετήσει ρήσεις κακάς 28 ο εγγυόμενος παίδα άφρονα καθυβρίσει δι-
καίωμα στόμα δε ασεβών καταπίεται κρίσεις 29 ετοιμάζονται ακολάστοις

μάστιγες και τιμωρίαι ομοίως άφροσιν

20:1 ακόλαστον οίνος και υβριστικόν μέθη πας δε ο λυμαινόμενος
ουκ έσται σοφός 2 ου διαφέρει απειλή βασιλέως θυμού λέοντος ο δε
παροξύνων αυτόν και επιμιγνύμενος αμαρτάνει εις την εαυτού ψυχήν 3
δόξα ανδρί αποστρέφεσθαι λοιδορίας πας δε άφρων τοιούτοις συμπλέκε-
ται 4 ονειδιζόμενος οκνηρός ουκ αισχύνεται ωσαύτως και ο δανειζόμενος
σίτον εν αμητώ 5 ύδωρ βαθύ βουλή εν καρδιά ανδρός ανήρ δε φρόνιμος
εξαντλήσει αυτήν 6 μέγα άνθρωπος και τίμιον ανήρ ελεήμων άνδρα δε
πιστόν έργον ευρείν 7 ος αναστρέφεται άμωμος εν δικαιοσύνη μακαρίους
τους παίδας αυτού καταλείψει 8 όταν βασιλεύς δίκαιος καθίση επί θρόνου
ουκ εναντιούται εν οφθαλμοίς αυτού παν πονηρόν 9 τις καυχήσεται α-
γνήν έχειν την καρδίαν η τις παρρήσιασεται καθαρός είναι από αμαρτιών
10 στάθμιον μέγα και μικρόν και μέτρα δισσά ακάθαρτα ενώπιον κυρίου

και αμφοτέρα και ο ποιών αυτά 11 εν τοις επιτηδεύμασι αυτού συμποδι-
σθήσεται νεανίσκος μετά οσίου και ευθεία η οδός αυτού 12 ους ακούει
και οφθαλμός ορά κυρίου έργα και αμφοτέρα 13 μη αγάπα καταλαλείν
ίνα μη εξαρθής διάνοιξον δε τους οφθαλμούς σου και εμπλήσθητι άρτων
14 κακόν κακόν λέγει ο αγοράζων και ως απέλθη τότε καυχήσεται 15
εστι χρυσός και πλήθος λίθων πολυτελών και σκεύη έντιμα χείλη συ-
νέσεως 16 αφελού το ιμάτιον του εγγυώντος αντί αλλοτρίου και αντί
αλλοτρίας λάβε ενέχυρον παρ' αυτού 17 ηδύς ανθρώπω άρτος ψεύδους
και έπειτα εμπλησθήσεται το στόμα αυτού χαλίκων 18 διαλογισμοί εν
βουλή στερεώνται κυβερνήσεσι δε γίνεται πόλεμος 19 ο ανακαλύπτων
βουλάς εν συνεδρίω πορεύεται δίγλωσσος και μετά πλαντύνοντος τα ε-
αυτού μη μίχθητι χείλη 20 κακολογούντος πατέρα η μητέρα σβεσθήσεται
λαμπτήρ αι δε κόραι των οφθαλμών αυτού όψονται σκότος 21 μερίς ε-

πισπουδαζομένη εν πρώτοις εν τοις τελευταίοις ουκ ευλογηθήσεται 22
μη είπης τίσομαι τον εχθρόν αλλ' υπόμεινον τον κύριον ίνα σοι βοη-
θήση 23 βδέλυγμα κυρίω δίσσον στάθμιον και ζυγός δόλιος ου καλόν
ενώπιον αυτού 24 παρά κυρίου ευθύνεται τα διαβήματα ανδρί θνητός δε
πως αν νοήσαι τας οδούς αυτού 25 παγίς ανδρί ταχύ τι των ιδίων αγιάσαι
μετά γαρ το εύξασθαι μετανοείν γίνεται 26 λιχηήτωρ ασεβών βασιλεύς
σοφός και επιβαλεί αυτοίς τροχόν 27 φως κυρίου πνοή ανθρωπων ος
ερευνά ταμεία κοιλίας 28 ελεημοσύνη και αλήθεια φυλακή βασιλεί και
περικυκλώσουσιν εν δικαιοσύνη τον θρόνον αυτού 29 κόσμος νεανίαις
σοφία δόξα δε πρεσβυτέρων πολιαί 30 υπώπια και συντρίμματα συναντά
καχοίς πληγαί δε εις ταμεία κοιλίας

21:1 ώσπερ ορμή ύδατος ούτως καρδιά βασιλέως εν χειρί θεού ου ε-
άν θέλων νεύση εκεί έκλινεν αυτήν 2 πας ανήρ φαίνεται εαυτώ δίκαιος

κατευθύνει δε καρδίας κύριος 3 ποιείν δίκαια και αληθεύειν αρεστά πα-
ρά θεώ μάλλον η θυσιών αίμα 4 μεγαλόφρων εφ' ύβρει θρασυκάρδιος
λαμπτήρ δε ασεβών αμαρτία 5 διαλογισμοί ανδρείου εις πλησμονήν και
πας ο σπεύδων εν ελάσσονι 6 ο ενεργών θησαυρίσματα γλώσση ψευδεί
μάταια διώκει και έρχεται επί παγίδος θανάτου 7 όλειθρος ασεβέσιν επι-
ξενωθήσεται ου γαρ βούλονται πράσσειν τα δίκαια 8 προς τους σχολιούς
σχολιάς οδούς αποστέλλει ο θεός αγνά γαρ και ορθά τα έργα αυτού 9
κρείσσον οικείν επί γωνίας υπαίθρου η κεκονιαμένοις μετά αδικίας και εν
οίκω κοινώ 10 ψυχή ασεβούς επιθυμεί κακών ουκ ελεηθήσεται υπ' ουδε-
νός των ανθρώπων 11 ζημιουμένου ακολάστου πανουργότερος γίνεται
ο άκακος συνιών δε σοφός δέξεται γνώσιν 12 συνιεί δίκαιος καρδίας α-
σεβών και φαυλίζει ασεβείς εν καχοίς 13 ος φράσσει τα ώτα αυτού του
μη ακούσαι ασθενούς και αυτός επικαλέσεται και ουκ έσται ο εισακούων

14 δόσις λάθριος ανατρέπει οργάς δώρων δε ο φειδόμενος θυμόν εγερεί
ισχυρόν 15 ευφροσύνη δικαίων ποιείν κρίμα όσιος δε ακάθαρτος παρά
κακούργοις 16 ανήρ πλανώμενος εξ οδού δικαιοσύνης εν συναγωγή γι-
γάντων αναπαύσεται 17 ανήρ ενδεής αγαπά ευφροσύνην φίλων οίνον και
έλαιον εις πλούτον 18 περικάθαρμα δε δικαίου άνομος και αντί ευθέων
παράνομος 19 κρείσσον οικείν εν τη ερήμω η μετά γυναικός μαχίμου
και γλωσσώδους και οργίλου 20 θησαυρός επιθυμητός αναπαύσεται επί
στόματος σοφού άφρονες δε άνδρες καταπίονται αυτόν 21 οδός δικαιο-
σύνης και ελεημοσύνης ευρήσει ζωήν και δόξαν 22 πόλεις οχυράς επέβη
σοφός και καθείλε το οχύρωμα εφ' ω επεποίθειςαν οι ασεβείς 23 ος
φυλάσσει το στόμα αυτού και την γλώσσαν διατηρεί εκ θλίψεως την
ψυχήν αυτού 24 θρασύς και αυθάδης και αλαζών λοιμός καλείται ος δε
μνησικαχεί παράνομος 25 επιθυμιαί οκνηρόν αποκτεινούσιν ου γαρ προ-

αιρούνται αι χείρες αυτού ποιείν τι 26 ασεβής επιθυμεί όλην την ημέραν
επιθυμίας κακάς ο δε δίκαιος ελεεί και οικτερεί αφειδώς 27 θυσίοι ασε-
βών βδέλυγμα κυρίω και γαρ παρανόμως προσφέρουσιν αυτάς 28 μάρτυς
ψευδής απολείται ανήρ υπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει 29 ασεβής ανήρ
αναιδώς υφίσταται προσώπω ο δε ευθύς αυτός συνιεί τας οδούς αυτού
30 ουκ έστι σοφία ουκ έστιν ανδρεία ουκ έστι βουλή προς τον ασεβή 31
ίππος ετοιμάζεται εις ημέραν πολέμου παρά δε κυρίου η βοήθεια

22:1 αιρετώτερον όνομα καλόν η πλούτος πολύς υπέρ δε αργύριον και
χρυσίον χάρις αγαθή 2 πλούσιος και πτωχός συνήντησαν αλλήλοις αμ-
φοτέρους δε ο κύριος εποίησε 3 πανούργος ιδών πονηρόν τιμωρούμενον
κραταιώς αυτός παιδεύεται οι δε άφρονες παρελθόντες εξημιώθησαν 4
γενεά σοφίας φόβος κυρίου και πλούτος και δόξα και ζωή 5 τρίβολοι και
παγίδες εν οδοίς σχολιαίς ο δε φυλάσσων την εαυτού ψυχήν αφέζεται

αυτῶν 6 εγκαίνισον το παιδίον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ γε εἰάν γῆράση
οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτῆς 7 πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν καὶ οἰκέται ι-
δίοις δεσπόταις δανιούσιν 8 ὁ σπείρων φαύλα θερίσει κακὰ πληγὴν δὲ
ἔργων αὐτοῦ συντελέσει ἄνδρα ἰλαρόν καὶ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεὸς ματαιότη-
τα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει 9 ὁ ἐλεῶν πτωχόν αὐτὸς διατραφήσεται
τῶν γὰρ εαυτοῦ ἄρτων δέδωκε τῷ πτωχῷ νίκην καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ
δώρα δούς τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων 10 ἐξβαλε ἐκ
συνεδρίου λοιμόν καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νείκος ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν
συνεδρίῳ πάντας ἀτιμάζει 11 ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας καρδίας δεκτοὶ δὲ αὐτῷ
πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν χεῖλεσι ποιμαίνει βασιλεὺς 12 οἱ δὲ
οφθαλμοὶ κυρίου διατηροῦσιν αἴσθησιν φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος 13
προφασίζεται καὶ λέγει οκνηρὸς λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν δὲ ταῖς πλατείαις
φονευταί 14 βόθρος βαθύς στόμα παρανόμου ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου

εμπεσείται εις αυτόν 15 άνοια εξήπται καρδιάς νέου ράβδος δε και παιδεία
μακράν απ' αυτού 16 ο συκοφαντών πένητα πολλά ποιεί τα εαυτού κακά
δίδωσι δε πλουσίω επ' ελάσσονι 17 λόγοις σοφών παράβαλλε το ους σου
και άκουε εμών λόγων την δε σην καρδιάν επίστησον ίνα γνωws 18 ότι
καλοί εισι και εάν εμβάλης αυτούς εις την καρδιάν σου ευφρανούσί σε
άμα επί σοις χείλεσιν 19 ίνα σου γένηται επί κύριον η ελπίς και γνωρίση
σοι την οδόν αυτού 20 και συ δε απόγραψαι αυτά σεαυτώ τρισσώς εις
βουλήν και γνώσιν 21 διδάσκω ουν σε αληθή λόγον και γνώσιν αγαθήν
υπακούειν του αποκρίνεσθαί σε λόγους αληθείας τοις προβαλλομένοις
σοι 22 μη αποβιάζου πένητα πτωχός γαρ εστι και μη ατιμάσης ασθενή
εν πύλαις 23 ο γαρ κύριος κρινεί αυτού την δίκην και ρύση σην άσυλον
ψυχήν 24 μη ίσθι εταίρος ανδρί θυμώδει φίλω δε οργίλω μη συναυλίζου
25 μήποτε μάθης των οδών αυτού και λάβης βρόχους τη ση ψυχή 26

μη δίδου σεαυτόν εις εγγυήν αισχυνόμενος πρόσωπον 27 εάν γαρ μη
έχης πόθεν αποτίσης λήφονται το στρώμα το υπό τας πλευράς σου 28
μη μέταιρε όρια αιώνια α έστησαν οι πατέρες σου 29 ορατικών άνδρα και
οξύν εν τοις έργοις αυτού βασιλεύσι δει παρεστάναι και μη παρεστάναι
ανδράσι νωθροίς

23:1 εάν καθίσης δειπνήσαι επί τραπέζης δυνάστου νοητώς νόει τα
παρατιθέμενά σοι 2 και επίβαλλε την χείρά σου ειδώς ότι τοιαυτά σε δει
παρασκευάσαι ει δε απληστότερος ει 3 μη επιθύμει των εδεσμάτων αυτού
ταύτα γαρ έχεται ζωής ψευδούς 4 μη παρεκτείνου πένης ων πλουσίω τη
δε ση έννοια απόσχου 5 εάν επιστήσης το σον όμμα προς αυτόν ουδαμού
φανείται κατεσχεύασται γαρ αυτώ πτέρυγες ώσπερ αετού και υποστρέφει
εις τον οίκον του προεστηκότος αυτού 6 μη συνδείπνει ανδρί βασκάνω
μηδέ επιθύμει των βρωμάτων αυτού 7 ον τρόπον γαρ ει τις καταπίοι τρίχα

οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει μηδὲ πρὸς σε εἰσαγάγῃς αὐτόν καὶ φάγῃς τὸν ψω-
μόν σου μετ' αὐτοῦ 8 ἐξεμέσει γὰρ αὐτόν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους
σου τοὺς καλοὺς 9 εἰς ὦτα ἀφρονος μηδὲν λέγε μή ποτε μυκτηρίσῃ τοὺς
συνετούς σου λόγους 10 μὴ μεταθῇς ὅρια αἰώνια εἰς δε κτήμα ὀρφανῶν
μὴ εἰσέλθῃς 11 ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταιὸς ἐστὶ καὶ κρι-
νεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σου 12 δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου τα
δε ὠτά σου ἐτοίμασον λόγοις αἰσθήσεως 13 μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν
ὅτι εἰάν πατάξῃς αὐτόν ράβδῳ οὐ μὴ ἀποθάνῃ 14 σύ μὲν γὰρ πατάξεις
αὐτόν ράβδῳ τὴν δε ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ρύσῃ 15 υἱέ εἰάν σοφὴ
γένηταί σου ἡ καρδιά ευφρανεῖς καὶ τὴν ἐμήν καρδίαν 16 καὶ ἐνδιατρίψει
λόγοις τα σα χεῖλη πρὸς τα ἐμά χεῖλη εἰάν ὀρθά ᾧσι 17 μὴ ζηλούτω ἡ
καρδιά σου ἁμαρτωλοὺς ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν 18
εἰάν γὰρ τηρήσῃς αὐτά ἐσται σοὶ ἐκγόνα ἡ δε ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσε-

ται 19 άκουε υιέ και σοφός γίνου και κατεύθυνε εννοίας σης καρδιάς
20 μη ίσθι οينوπότης μηδέ εκτείνου συμβολαίς κρεών τε αγορασμοίς 21
πας γαρ μέθυσος και πορνοκόπος πτωχεύσει και ενδύσεται διερρηγμένα
και ραχώδη πας υπνώδης 22 άκουε υιέ πατρός του γεννήσαντός σε και
μη καταφρόνει ότι γεγήρακέ σου η μήτηρ 23 αλήθειαν κτήσαι και μη α-
πώση σοφίαν και παιδείαν και σύνεσιν 24 καλώς εκτρέφει πατήρ δίκαιος
επί δε υιώ σοφώ ευφραίνεται η ψυχή αυτού 25 ευφραινέσθω ο πατήρ και
η μήτηρ επί σοι και χαιρέτω η τεκούσά σε 26 δος μοι υιέ σην καρδίαν οι
δε σοι οφθαλμοί εμάς οδούς τηρείωσαν 27 πύθος γαρ τετριμένος εστίν
αλλότριος οίκος και φρεάρ στενόν αλλότριον 28 ούτος γαρ συντόμως α-
πολείται και πας παράνομος αναλωθήσεται 29 τίνι ουαί τίνι θόρυβος τίνι
κρίσεις τίνι αηδία και λέσχει τίνι συντρίμματα διακενής τίνος πελιδνο-
ί οι οφθαλμοί 30 ου των εγχρονιζόντων εν οίνοις ου των ιχνευόντων

που πότοι γίνονται μη μεθύσκεσθε οίνω αλλά ομιλείτε ανθρώποις δικαίοις και ομιλείτε εν περιπάτοις 31 εάν γαρ εις τας φιάλας και τα ποτήρια δως τους οφθαλμούς σου ύστερον περιπατήσεις γυμνότερος υπέρου 32 το δε έσχατον ώσπερ υπό όφεως πεπληγώς εκτείνεται και ώσπερ υπό κεράστου διαχείται αυτού ο ιός 33 οι οφθαλμοί σου όταν ίδωσιν αλλοτρίαν το στόμα σου τότε λαλήσει σχολιά 34 και κατακείση ώσπερ εν καρδία θαλάσσης και ώσπερ κυβερνήτης εν πολλώ κλύδωνι 35 ερείς δε έτυπτόν με και ουκ επόνεσα και ενέπαιζάν μοι εγώ δε ουκ ήδην πότε όρθρος έσται ίνα ελθών ζητήσω μεθ' ων συνελεύσομαι

24:1 υιέ μη ζηλώσης κακούς άνδρας μηδέ επιθυμήσης είναι μετ' αυτών 2 ψευδή γαρ μελετά η καρδία αυτών και πόνους τα χείλη αυτών λαλεί 3 μετά σοφίας οικοδομείται οίκος και μετά συνέσεως ανορθούται 4 μετά αισθήσεως εμπίμπλονται τα ταμεία παντός πλούτου τιμίου και

καλού 5 κρείσσων σοφός ισχυρού και ανήρ φρόνησιν έχων γεωργίου
μεγάλου 6 μετά κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος βοήθεια δε μετά καρδίας
βουλευτικής 7 σοφία και έννοια αγαθή εν πύλαις σοφών σοφοί ουκ εκ-
κλίνουσιν εκ νόμου κυρίου αλλά λογίζονται εν συνεδρίοις απαιδεύτοις
συναντά θάνατος 9 αποθνήσκει δε άφρων εν αμαρτίαις ακαθαρσία αν-
δρί λοιμώ 10 εμμολυνθήσεται εν ημέρα κακή και εν ημέρα θλίψεως έως
αν εκλείπη 11 ρύσαι αγομένους εις θάνατον και εκπρίου κτεινομένους
μη φείση 12 εάν δε είπης ουκ οίδα τούτον γίνωσκε ότι κύριος καρδίας
πάντων γινώσκει και ο πλάσας πνοήν πάσιν αυτός οίδε πάντα ος απο-
δίδωσιν εκάστω κατά τα έργα αυτού 13 φάγε μέλι υιέ αγαθόν γαρ κηρίον
ίνα γλυκανθή σου ο φάρυγξ 14 ούτως γαρ αισθήση σοφίαν τη ση ψυχή
εάν γαρ εύρης έσται καλή η τελευτή σου και ελπίς σε ουκ καταλείψει
15 μη προσαγάγης ασεβή νομή δικαίων μηδέ απατηθής χορτασία κοι-

λίας 16 επτάκις γὰρ πεσείται ὁ δίκαιος καὶ ἀναστήσεται οἱ δὲ ἀσεβεῖς
ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς 17 εἰάν πέσῃ ὁ ἐχθρὸς σου μὴ ἐπιχαρῆς αὐτῷ
ἐν δὲ τῷ ὑποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου 18 ὅτι ὀφεται κύριος καὶ οὐκ
ἀρέσει αὐτῷ καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ 19 μὴ χαίρε
ἐπὶ κακοποιοῖς μηδὲ ζήλου ἀμαρτωλοῦς 20 οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα
πονηρῶν λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται 21 φοβοῦ τὸν θεὸν υἱέ καὶ
βασιλέα καὶ μὴθ' ἐτέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσης 22 ἐξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς
ἀσεβεῖς τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γινώσεται 23 ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν
τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν 24 ὁ
εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ δίκαιός ἐστιν ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητός εἰς
ἔθνη 25 οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται ἐπ' αὐτούς δὲ ἤξει εὐλογία
ἀγαθὴ 26 χεῖλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθοῦς 27 ἐτο-
ίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρόν καὶ

πορεύου κατόπισθ' ἐν μοι καὶ ανοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου 28 μὴ ἴσθι
ψευδῆς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην μὴδὲ πλατύνου σοὶς χεῖλεσι 29 μὴ εἴπῃς
ὅν τρόπον ἐχρήσατό μοι χρῆσομαι αὐτῷ τίσομαι δὲ αὐτόν α με ἠδίκησεν
30 ὥσπερ γεώργιον ἀνὴρ ἄφρων καὶ ὥσπερ ἀμπελῶν ἄνθρωπος ἐνδεὲς
φρενῶν 31 εἰάν ἀφῇς αὐτόν χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσῃ ὅλος καὶ
γίνεται ἐκλελειμμένος οἱ δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται
32 ὕστερον ἐγὼ μετενόησα ἐπεβλέψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν 33 ὀλίγον
νυστάζω ὀλίγον δὲ καθυπνῶ ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζομαι χερσὶ στήθη 34
εἰάν δὲ τοῦτο ποιῇς ἤξει προπορευομένη ἡ πενία σου καὶ ἡ ἐνδεια ὥσπερ
ἀγαθὸς δρομεύς

25:1 αὗται αἱ παροιμίαι Σολομώντος αἱ ἀδιάκριτοι αὖς ἐξεγράψαντο οἱ
φίλοι Εἰσεχίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας 2 δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον
δόξα δὲ βασιλέως τιμὰ πράγματα 3 οὐρανὸς ὑψηλὸς γῆ δὲ βαθεῖα καρ-

δία δε βασιλέως ανεξέλεγκτος 4 τυπτε αδόκιμον αργύριον και καθα-
ρίσθήσεται καθαρόν άπαν 5 κτείνε ασεβείς εκ προσώπου βασιλέως και
κατορθώσει εν δικαιοσύνη ο θρόνος αυτού 6 μη αλαζονεύου ενώπιον
βασιλέως μηδέ εν τόποις δυναστών υφίστασο 7 κρείσσον γαρ το ρη-
θήναί σοι ανάβαινε προς με η ταπεινώσαί σε εν προσώπω δυνάστου α
είδον οι οφθαλμοί σου λέγε 8 μη πρόσπιπτε εις μάχην ταχέως ίνα μη
μεταμεληθής επ' εσχάτων ηνίκα αν σε ονειδίση ο φίλος 9 αναχώρει εις
τα οπίσω μη καταφρόνει 10 μη σε ονειδίση μεν ο φίλος η δε μάχη σου
και η έχθρα ουκ απέσται αλλά έσται σοι ίση θανάτου χάρις και φιλία
ελευθεροί ας τήρησον σεαυτώ ίνα μη επονειδιστος γένη αλλά φύλαξον
τας οδούς σου ευσαναλλάχτως 11 μήλον χρυσούν εν ορμίσκω σαρκίου
ούτως ειπείν λόγον 12 εις ενώτιον χρυσούν σάρδιον πολυτελές δέδε-
ται λόγος σοφός εις ευήκοον ους 13 ώσπερ έξοδος χιόνος εν αμήτω

κατά καύμα ωφελεί ούτως άγγελος πιστός τους αποστείλαντας αυτόν
ψυχάς γαρ των αυτώ χρωμένων ωφελεί 14 ώσπερ άνεμοι και νέφη και
υετοί επιφανέστατοι ούτως οι καυχώμενοι επί δόσει ψευδεί 15 εν μα-
κροθυμία ευοδία βασιλεύσι γλώσσα δε μαλακή συντρίβει οστά 16 μέλι
ευρών φάγε το ικανόν μή ποτε πλησθείς εξεμέσης 17 σπάνιον είσαγε στον
πόδα προς σεαυτού φίλον μή ποτε πλησθείς σου μισήση σε 18 ρόπαλον
και μάχαιρα και τόξευμα ακιδωτόν ούτως και ανήρ ο καταμαρτυρών του
φίλου αυτού μαρτυρίαν ψευδή 19 οδός κακού και πους παρανόμου ολείται
εν ημέρα κακή 20 ώσπερ όξος έλκει ασύμφορον ούτως προσπεσόν πάθος
εν σώματι καρδίαν λυπεί ώσπερ σης ματίω και σκώληξ ξύλω ούτως λύπη
ανδρός βλάπτει καρδίαν 21 εάν πεινά ο εχθρός σου τρέφε αυτόν εάν δι-
ψά πότιζε αυτόν 22 τούτο γαρ ποιών άνθρακας πυρός σωρεύσεις επί της
κεφαλής αυτού ο δε κύριος ανταποδώσει σοι αγαθά 23 άνεμος βορέας

εξεγείρει νέφη πρόσωπον δε αναιδές γλώσσαν ερεθίζει 24 κρείσσον οικείν επί γωνίας δώματος η μετά γυναικός λαιμόρου εν οικία κοινή 25
ώσπερ ύδωρ ψυχρόν ψυχή διψώση προσηνές ούτως αγγελία αγαθή εκ γης μακρόθεν 26 ώσπερ ει τις πηγὴν φράσσοι και ύδατος έξοδον λυμάνοιτο ούτως άκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ενώπιον ασεβούς 27 εσθίειν μέλι πολύ ου καλόν τιμάν δε χρη λόγους ενδόξους 28 ώσπερ πόλις τατείχη καταβεβλημένη και ατείχιστος ούτως ανήρ ος ου μετά βουλής τι πράσσει

26:1 ώσπερ δρόσος εν αμητώ και ώσπερ υετός εν θέρει ούτως ουκ έστιν άφρονι τιμή 2 ώσπερ όρνεα πέταται και στρουθοί ούτως αρά ματαία ουκ επελεύσεται ουδενί 3 ώσπερ μάστιξ ίππω και κέντρον όνω ούτως ράβδος έθνει παρανόμω 4 μη αποκρίνου άφρονι κατά την εκείνου αφροσύνην ίνα μη όμοιος γένη αυτώ 5 αλλά αποκρίνου άφρονι προς την εκείνου α-

φροσύνην ἵνα μὴ φαίνεται σοφός παρ' εαυτῷ 6 ἐκ τῶν ὁδῶν εαυτοῦ ὄνει-
δος ποιεῖται ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἀφρονος λόγον 7 ἀφελού πορείαν
σκελῶν καὶ παροιμίας ἐκ στόματος ἀφρόνων 8 ὁ ἀποδεσμεύει λίθον ἐν
σφενδόνη ὁμοιός ἐστι τῷ διδόντι ἀφρονι δόξαν 9 ἀκάνθαι φύονται ἐν
χειρὶ τοῦ μεθύσου δουλεῖα δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων 10 πολλὰ χειμάζεται
πάσα σαρκὶς ἀφρόνων συντρίβεται γὰρ ἡ ἐκστασις αὐτῶν 11 ὥσπερ κύων
ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν εαυτοῦ ἔμετον καὶ μισητός γένηται οὕτως ἀφρων
τῇ εαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέφας ἐπὶ τὴν εαυτοῦ ἀμαρτίαν 12 εἶδον ἄνδρα
δόξαντα παρ' εαυτῷ σοφόν εἶναι ἐλπίδα μέντοι ἔσχε μάλλον ἀφρων αὐ-
τοῦ 13 λέγει οκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδὸν λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν δε-
ταῖς πλατείαις φονευταί 14 ὥσπερ θύρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ στρόφιγγος
οὕτως οκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ 15 κρύψας οκνηρὸς τὴν χεῖρα ἐν τῷ
κόλπῳ αὐτοῦ οὐ δύναται ἐπενεγχεῖν ἐπὶ τὸ στόμα 16 σοφώτερος εαυτῷ

οκνηρός φαίνεται του εν πλησμονή αποκομίζοντος αγγελίαν 17 ὥσπερ ο
κρατῶν κέρκου κυνός οὕτως ο προεστώς αλλοτρίας κρίσεως 18 ὥσπερ
οι ἰώμενοι προβάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους ο δε ἀπαντήσας τῷ λόγῳ
πρῶτος υποσχελισθήσεται 19 οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς εαυ-
τῶν φίλους ὅταν δε φωραθῶσι λέγουσιν ὅτι παίζων ἐπραξα 20 ἐν πολλοῖς
ξύλοις θάλλει πυρ ὅπου δε οὐκ ἐστι δίθυμος ησυχάζει μάχη 21 ἐσχάρα
ἀνθραξι καὶ ξύλα πυρί ἀνὴρ δε λοῖδορος εἰς ταραχὴν μάχης 22 λόγοι κερ-
κῶπων μαλακοί οὗτοι δε τύπτουσιν εἰς ταμιεῖα σπλάγχχνων 23 ἀργύριον
διδόμενον μετὰ δόλου ὥσπερ ὀστρακὸν ἠγητέον χεῖλη λεία καρδίαν κα-
λύπτει λυπηράν 24 χεῖλεσι πάντα ἐπινεύει ἀποκλαιόμενος ἐχθρὸς ἐν δε
τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλους 25 εἰάν σου δεήται ο ἐχθρὸς μεγάλη τῇ
φωνῇ μὴ πεισθῆς αὐτῷ ἐπτά γὰρ εἰσι πονηρίαι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ 26
ο κρύπτων ἐχθρὸν συνίστησι δόλον ἐκκαλύπτει δε τὰς εαυτοῦ ἀμαρτίας

εὐγνώστος ἐν συνεδρίῳ 27 ὁ ορύσσω βόθρον τῷ πλησίον ἐμπεσείται
εἰς αὐτόν ὁ δὲ κυλίων λίθον ἐφ' αὐτόν κυλίνει 28 γλῶσσα ψευδῆς μισεῖ
ἀλήθειαν στόμα δὲ ἀστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίαν

27:1 μὴ καυχώ τα εἰς αὐρίον οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιούσα
2 ἐγκωμιάζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ
σα χεῖλη 3 βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος ὀργή δὲ ἄφρονος βαρυ-
τέρα ἀμφοτέρων 4 ἀνελεήμων θυμὸς καὶ ὀξεία ὀργή ἀλλ' οὐδὲν υφίσταται
ζήλος 5 κρείσσους ἐλέγχοι ἀποκαλυπτόμενοι κρυπτομένης φιλίας 6 α-
ξιοπιστότερα τραύματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλήματα ἐχθροῦ 7 ψυχὴ ἐν
πλησμονῇ οὐσα κηρίοις ἐμπαίζει ψυχὴ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκέα
φαίνεται 8 ὥσπερ ὄρνεον ὅταν καταπετασθῇ ἐκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς οὕτως
ἄνθρωπος δουλοῦται ὅταν ἀποξενωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων 9 μύροις καὶ ὀ-
ίνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδίᾳ καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων

ψυχὴ 10 φίλον σον ἢ φίλον πατρώον μὴ ἐγκαταλίπῃς εἰς δὲ τὸν οἶκον
του ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς αὐτῶν κρείσσων φίλος ἐγγύς ἢ ἀδελ-
φός μακρὰν οἰκῶν 11 σοφός γίνου υἱέ ἵνα ευφραίνῃταί μοι ἡ καρδιά καὶ
ἀποστρέψῃ ἀπὸ σου ἐπονειδίστους λόγους 12 πανούργος κακῶν ἐπερ-
χομένων ἀπεκρύβῃ ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τίσουσιν 13 ἀφελού το
ιμάτιον αὐτοῦ παρήλθε γὰρ ὑβριστὴς ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνεται 14 ὅς
ἀν εὐλογεῖ φίλον τοπρωῖ μεγάλη τὴ φωνὴ καταρωμένου οὐδὲν διαφέρειν
δόξει 15 σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ἐκ τοῦ
οἴκου αὐτοῦ ὡσαύτως καὶ γυνὴ λοιδόρος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου 16 βορέας
σκληρὸς ἄνεμος ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται 17 σίδηρος σίδηρον ὀξύνει
ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἐταίρου 18 ὅς φυτεύει συκὴν φάγεται τοὺς
καρπούς αὐτῆς ὅς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον τιμηθήσεται 19 ὥσπερ
οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις οὕτως οὐδέ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων

όμοιοι 20 άδης και απώλεια ουκ εμπίμπλονται ωσαύτως και οι οφθαλμοί των ανθρώπων άπληστοι βδέλυγμα κυρίω στηρίζων οφθαλμόν και οι απαίδευτοι ακρατεís γλώσση 21 δοκίμιον αργυρίω και χρυσίω πύρωσις ανήρ δε δοκιμάζεται διά στόματος εγκωμιαζόντων αυτόν 22 εάν μαστιγοίς άφρονα εν μέσω συνεδρίω ατιμάζων ου μη περιέλης την αφροσύνην αυτού 23 γνωστώς επιγνώση ψυχάς ποιμνίου σου και επιστήσεις καρδίαν σου σαις αγέλαις 24 ότι ουκ εις τον αιώνα ανδρί κράτος και ισχύς ουδέ πα-
ραδίδωσιν εκ γενεάς εις γενεάν 25 επιμελού των εν τω πεδίω χλωρών και κερείς πόαν και συνάγαγε χόρτον ορεινόν 26 ίνα έχης πρόβατα εις ιματισμόν τίμα πεδίον ίνα ωσί σοι άρνες 27 υιέ παρ' εμού έχεις ρήσεις ισχυράς εις την ζωήν σου και εις την ζωήν των θεραπόντων

28:1 φεύγει ασεβής μηδενός διώκοντος δίκαιος δε ώσπερ λέων πέποιθε

2 δι' αμαρτίας ασεβών κρίσεις εγείρονται ανήρ δε πανούργος κατασβέσει

αυτάς 3 ανδρείους εν ασεβείαις συκοφαντεί πτωχούς ὡς περ υετός λάβρος
και ανωφωλῆς 4 οὕτως οι εγκαταλειπόντες τον νόμον εγκωμιάζουσιν
ασέβειαν οι δε αγαπῶντες τον νόμον περιβάλλουσιν εαυτοίς τείχος 5 άν-
δρες κακοί ου νοήσουσι κρίμα οι δε ζητούντες τον κύριον συνήσουσιν
εν παντί 6 κρείσσων πτωχός πορευόμενος εν αλήθεια πλουσίου ψευ-
δούς 7 φυλάσσει νόμον υιός συνετός ος δε ποιμαίνει ασωτίαν ατιμάζει
πατέρα αυτού 8 ο πληθύνων τον πλούτον αυτού μετά τόκων και πλεο-
νασμών τω ελεούντι πτωχούς συνάγει αυτόν 9 ο εκκλίνων το ους αυτού
του μη ακούσαι νόμου και αυτός την προσευχήν αυτού εβδέλυκται 10 ος
πλανά ευθείς εν οδῷ κακή εις διαφθοράν αυτός εμπεσείται οι δε άνομοι
διελεύσονται αγαθά και ουκ εισελεύσονται εις αυτά 11 σοφός παρ' εαυτώ
ανήρ πλούσιος πένης δε νοήμων καταγνώσεται αυτού 12 διά βοήθειαν
δικαίων πολλή γίνεται δόξα εν δε τόποις ασεβών αλίσκονται άνθρωποι

13 ο επικαλύπτων ασέβειαν αυτού ουκ ευοδωθήσεται ο δε εξηγούμενος
και ελέγχων αγαπηθήσεται 14 μακάριος ανήρ ος καταπτήσσει πάντα δι'
ευλάβειαν ο δε σκληρός την καρδίαν εμπεσείται καχοίς 15 λέων πεινών
και λύκος διψών ος τυραννεί πτωχός ων έθνους πενιχρού 16 βασιλεύς
ενδεής προσόδων μέγας συκοφάντης ο δε μισών αδικίαν μακρόν χρόνον
ζήσεται 17 άνδρα τον εν αιτία φόνου ο εγγυώμενος φυγάς έσται και
ουκ εν ασφαλεία 18 ο πορευόμενος δικαιώς βεβοήθηται ο δε σχολια-
ίς οδοίς πορευόμενος εμπλακήσεται 19 ο εργαζόμενος την εαυτού γην
πλησθήσεται άρτων ο δε διώκων σχολήν πλησθήσεται πενίας 20 ανήρ α-
ξιόπιστος πολλά ευλογηθήσεται ο δε καχός ουκ ατιμώρητος έσται 21 ος
ουκ αισχύνεται πρόσωπα δικαίων ουκ αγαθός ο τοιούτος ψωμού άρτου
αποδώσεται άνδρα 22 σπεύδει πλουτείν ανήρ βάσκανος και ουκ οίδεν ότι
ελεήμων κρατήσσει αυτού 23 ο ελέγχων ανθρώπου οδούς χάριτας έξει

μάλλον του γλωσσοχαριτούντος 24 ος αποβάλλεται πατέρα η μητέρα και

δοκεί μη αμαρτάνειν ούτος κοινωνός εστιν ανδρός ασεβούς 25 άπληστος

ανήρ κρινεί ειχή ος δε πέποιθεν επί κύριον εν επιμελεία έσται 26 ος πέποι-

θε θρασεία καρδιά ο τοιούτος άφρων ος δε πορεύεται σοφία σωθήσεται

27 ος δίδωσι πτωχοίς ουκ ενδεηθήσεται ος δε αποστρέφει τον οφθαλ-

μόν αυτού εν πολλή απορία έσται 28 εν τόποις ασεβών στένουσι δίκαιοι

εν δε τη εκείνων απωλεία πληθυνθήσονται δίκαιοι

29:1 κρείσσων ανήρ ελέγχων ανδρός σκληροτραχήλου εξαπίνης γαρ

φλεγομένου αυτού ουκ έστιν ίασις 2 εγκωμιαζομένων δικαίων ευφραν-

θήσονται λαοί αρχόντων δε ασεβών στένουσιν άνδρες 3 ανδρός φιλο-

ύντος σοφίαν ευφραίνεται ο πατήρ αυτού ος δε ποιμαίνει πόρνas απολεί

πλούτον 4 βασιλεύς δίκαιος ανίστησι χώραν ανήρ δε παράνομος κατα-

σκάπτει 5 ος παρασκευάζεται επί πρόσωπον του εαυτού φίλου δίκτυον

περιβαλλεί αυτό τοις εαυτού ποσίν 6 αμαρτάνοντι ανδρί μεγάλη παγίς
δίκαιος δε εν χαρά και εν ευφροσύνη έσται 7 επίσταται δίκαιος κρίνειν
πενιχροίς ο δε ασεβής ου νοεί γνώσιν και πτωχώ ουχ υπάρχει νους επι-
γνώμων 8 άνδρες λοιμοί εξέκαυσαν πόλιν σοφοί δε απέστρεψαν οργήν 9
ανήρ σοφός κρίνει έθνη ανήρ δε φαύλος οργιζόμενος καταγελάται και ου
καταπτήσσει 10 άνδρες αιμάτων μέτοχοι μισήσουσιν όσιον οι δε ευθείς
εκζητήσουσι ψυχήν αυτού 11 όλον τον θυμόν αυτού εκφέρει ο άφρων
σοφός δε ταμιεύεται κατά μέρος 12 βασιλέως υπακούοντος λόγον άδικον
πάντες οι υπ' αυτόν παράνομοι 13 δανειστού και χρεωφειλέτου αλλήλοις
συνελθόντων επισκοπήν ποιείται αμφοτέρων ο κύριος 14 βασιλέως εν α-
λήθεια κρίνοντος πτωχούς ο θρόνος αυτού εις μαρτύριον κατασταθήσε-
ται 15 πληγαί και έλεγχοι διδόασι σοφίαν παις δε πλανώμενος αισχύνει
γονείς αυτού 16 πολλών όντων ασεβών πολλάί γίνονται αμαρτίαι οι δε

δίκαιοι εκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται 17 παίδευε υιόν σου και
αναπαύσει σε και δώσει κόσμον τη ψυχή σου 18 ου μη υπάρξη εξηγη-
τής έθνει παρανόμω ο δε φυλάσσων τον νόμον μακάριστος 19 λόγοις ου
παιδευθήσεται οικέτης σκληρός εάν γαρ και νοήση ουχ υπακούσεται 20
εάν ίδης άνδρα ταχύν εν λόγοις γίνωσκε ότι ελπίδα έχει μάλλον ο άφρων
αυτού 21 ος κατασπαταλά εκ παιδός οικέτης έσται έσχατον δε οδυνη-
θήσεται εφ' εαυτώ 22 ανήρ θυμώδης ορύσσει νείκος ανήρ δε οργίλος
εξώρυξεν αμαρτίας 23 ύβρις άνδρα ταπεινοί τους δε ταπεινόφρονας ερε-
ίδει δόξη κύριος 24 ος μερίζεται κλέπτη μισεί την εαυτού ψυχήν εάν δε
όρκου προτεθέντος ακούσαντες μη αναγγείλωσι 25 φοβηθέντες και αι-
σχυνθέντες ανθρώπους υπεσκελισθήσονται ο δε πεποιθώς επί κύριον
ευφρανθήσεται ασέβεια ανδρί δίδωσι σφάλμα ο δε πεποιθώς επί τω δε-
σπότη σωθήσεται 26 πολλοί θεραπεύουσι πρόσωπα ηγουμένων παρά δε

κυρίου γίνεται το δίκαιον ανδρί 27 βδέλυγμα δίκαιος ανήρ ανδρί αδίκω

βδέλυγμα δε ανόμω κατευθύνουσα οδός

30:1 τάδε λέγει ο ανήρ τοις πιστεύουσι θεώ και παύομαι 2 αφρονέστα-

τος γαρ ειμι απάντων ανθρώπων και φρόνησις ανθρώπου ουκ έστιν εν

εμοί 3 ο θεός δεδίδαχέ με σοφίαν και γνώσιν αγίων έγνωκα 4 τις α-

νέβη εις τον ουρανόν και κατέβη τις συνήγαγεν ανέμους εν κόλπω τις

συνέστρεψεν ύδωρ εν ιματίω τις εκράτησε πάντων των άκρων της γης

τι όνομα αυτώ η τι όνομα τοις τέκνοις αυτού ίνα γνωω 5 πάντες γαρ

λόγοι θεού πεπυρωμένοι υπερασπίζει δε αυτός των ευλαβουμένων αυτών

6 μη προσθής τοις λόγοις αυτού ίνα μη ελέγξη σε και ψευδής γένη 7 δύο

αιτούμαι παρά σου μη αφέλης μου χάριν προ του αποθανείν με 8 μάταιον

λόγον και ψευδή μακράν μου ποιήσον πλούτον δε και πενίαν μη μοι δως

σύνταξον δε μοι τα δέοντα και τα αυτάρκη 9 ίνα μη πλησθείς ψευδής

γένωμαι και είπω τις με ορά η πενηθείς κλέψω και ομόσω το όνομα του
θεού 10 μη παραδώς δούλον εις χείρας δεσπότου μή ποτε καταράσηται
σε και αφανισθής 11 έκγονον καχόν πατέρα καταράται της δε μητέρα
ουκ ευλογεί 12 έκγονον καχόν δίκαιον εαυτόν κρινεί την δε έξοδον αυ-
τού ουκ απένιψεν 13 έκγονον καχόν υψηλούς οφθαλμούς έχει τοις δε
βλεφάροις αυτού επαίρεται 14 έκγονον καχόν μαχαίρας οδόντας έχει και
τας μύλας τομίδας ώστε αναλίσκειν τους ασθενείς από της γης και τους
πένητας αυτών εξ ανθρώπων 15 τη βδέλλη τρεις θυγατέρες ήσαν αγα-
πήσει αγαπώμεναι αι τρεις αύται ουκ ενεπίμπλασαν αυτήν και η τετάρτη
ουκ ηρκέσθη ειπείν ικανόν 16 άδης και έρωσ γυναικός και γη ουκ ε-
μπιπλαμένη ύδατος και ύδωρ και πυρ ου μη είπωσιν αρχεί 17 οφθαλμόν
καταγελώντα πατρός και ατιμάζοντα γήρας μητρός εκκόψαισαν αυτόν
κόρακες εκ των φαράγγων και καταφάγοισαν αυτόν νεοσσοί αετών 18

τρία δε εστιν αδύνατά μοι νοήσαι και το τέταρτον ουκ επιγινώσκω 19

ίχνη αετού πετομένου και οδούς όφεως επί πέτρας και τρίβους νηός πο-

ντοπορούσης και οδούς ανδρός εν νεότητι 20 τοιαύτη οδός γυναικός

μοιχαλίδος η όταν πράξη απονιψαμένη ουδέν φησι πεπραχέναι άτοπον

21 διά τριών σείεται η γη το δε τέταρτον ου δύναται φέρειν 22 εάν οι-

κέτης βασιλεύση και άφρων πλησθή σιτίων 23 και οικέτις εάν εκβάλη

την εαυτής κυρίαν και μισητή γυνή εάν τύχη ανδρός αγαθού 24 τέσσα-

ρα δε εστιν ελάχιστα επί της γης ταύτα δε εστι σοφώτερα των σοφών

25 οι μύρμηκες ος μη εστιν ισχύς και ετοιμάζονται θέρους την τροφήν

26 και οι χοιρογρύλλιοι έθνος ουκ ισχυρόν οι εποιήσαντο εν πέτραις

τους εαυτών οίκους 27 αβασίλευτόν εστιν η ακρίς και εκστρατεύει αφ'

ενός κελεύσματος ευτάκτως 28 και καλαβώτης χερσίν ερειδόμενος και

ευάλωτος ων κατοικεί εν οχυρώμασι βασιλέων 29 τρία δε εστιν α ευ-

όδως πορεύεται και το τέταρτον ο καλώς διαβαίνει 30 σκύμνος λέοντος
ισχυρότερος κτηνών ος ουκ αποστρέφεται ουδέ καταπτήσσει κτήνος 31
και αλέκτωρ εμπεριπατών εν θηλείαις ευψύχως και τράγος ηγούμενος
αιπολίου και βασιλεύς δημηγορών εν έθνει 32 εάν πρόη σεαυτόν εις ευ-
φροσύνη και εκτείνης την χείρά σου μετά μάχης ατιμασθήση 33 άμελγε
γάλα και έσται βούτυρον εάν δε εκπιέζης μυκτήρας εξελεύσεται αίμα
εάν δε εξέλκης λόγους εξελεύσονται κρίσεις και μάχαι

31:1 οι εμοί λόγοι είρηνται υπό θεού βασιλέως χρηματισμός ον επαιδευ-
σεν η μήτηρ αυτού 2 τι τέκνον τηρήσεις τι ρήσεις θεού πρωτογενές σοι
λεγω υιέ τι τέκνον εμής κοιλίας τι τέκνον εμών ευχών 3 μη δως γυναιξι
σον πλούτον και τον σον νουν και βίον εις υστεροβουλίαν μετά βουλής
πάντα ποίει μετά βουλής οينوπότει 4 οι δυνάσται θυμώδεις εισίν οίνον
μη πινέτωσαν 5 ίνα μη πίνοντες επιλάθωνται της σοφίας και ορθά κρινείν

ου μη δύνωνται τους ασθενείς 6 δίδοτε μέθην τοις εν λύπαις και οίνον
πίνειν τοις εν οδύναις 7 ίνα επιλάθωνται της πενίας και των πόνων μη μνη-
σθώσιν έτι 8 υιέ άνοιγε σον στόμα λόγω θεού και κρίνε πάντας υγιώς 9
άνοιγε σον στόμα και κρίνε δικαιώς διάκρινε δε πένητα και ασθενή 10 γυ-
ναίκα ανδρείαν τις ευρήσει τιμιωτέρα δε εστι λίθων πολυτελών η τοιαύτη
11 θαρσεί επ' αυτή η καρδιά του ανδρός αυτής η τοιαύτη καλών σκύλων
ουκ απορήσει 12 ενεργεί γαρ τω ανδρί αγαθόν και ου καχόν πάντα τον
βίον 13 μηρυομένη έρια και λίνον εποίησεν εύχρηστα ταις χερσίν αυτής 14
εγένετο ωσει ναυς εμπορευομένη μακρόθεν συνάγει αυτής τον πλούτον
15 και ανίσταται εκ νυκτών και έδωκε βρώματα τω οίκω και έργα ταις θε-
ραπαίναις 16 θεωρήσασα γεώργιον επρίατο από δε καρπών χειρών αυτής
κατεφύτευσε κτήμα 17 αναζωσαμένη ισχυρώς την οσφύν αυτής ήρρισε
τους βραχίονας αυτής εις έργον 18 εγεύσατο ότι καλόν εστι το εργάζε-

σθαι και ουκ αποσβέννυται ο λύχνος αυτής όλην την νύκτα 19 τους
πήχεις αυτής εκτείνει επί τα συμφέροντα τας δε χείρας αυτής ερείδει εις
άτρακτον 20 χείρας δε αυτής διήνοιξε πένητι καρπόν δε εξέτεινε πτωχώ
21 ου φροντίζει των εν οίκω ο ανήρ αυτής όταν που χρονίζη πάντες γαρ
οι παρ' αυτής ενδεδυμένοι εισί 22 δισσάς χλαίνας εποίησε τω ανδρί αυτής
εκ δε βύσσου και πορφύρας εαυτή ενδύματα 23 περίβλεπτος δε γίνεται ο
ανήρ αυτής εν πύλαις ηνίκα αν καθίση εν συνεδρίω μετά των γερόντων
της γης 24 σινδόνας εποίησε και απέδοτο περιζώματα τοις Χαναναίοις
25 ισχύν και ευπρέπειαν ενεδύσατο και ευφράνθη εν ημέραις εσχάταις 26
στόμα δε αυτής ανοίγει σοφώς και νομοθέσμως η δε ελεημοσυνη αυτης
εν τη γλωσση αυτης 27 στεγναί διατριβαί οίκω αυτής σίτα δε οκνηρά ουκ
έφαγε 28 ανέστησε τα τέκνα αυτής και επλούτησαν και ο ανήρ αυτής
ήγεσεν αυτήν 29 πολλάι θυγατέρες εκτήσαντο πλούτον πολλάι εποίη-

σαν δύναμιν συ δε υπέρκεισαι υπερήρας πάσας 30 ψευδεῖς ἀρέσκειαι και
μάταιον κάλλος ουκ ἔστιν εν σοι γυνή γαρ συνετή ευλογεῖται φόβον δε
κυρίου αὐτή αινεῖτω 31 δότε αὐτή ἀπό καρπῶν χειρῶν αὐτῆς και αινεῖσθω
εν πύλαις ο ἀνὴρ αὐτῆς